

20232484350

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членовите 61 став 2 и 66 став 4 од Уставот на Република Северна Македонија, Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 20 ноември 2023 година, донесе

ДЕЛОВНИК НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој деловник се уредуваат организацијата и функционирањето на Собранието на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Собранието) и на работните тела на Собранието (во натамошниот текст: работните тела).

(2) Работните тела, во согласност со одредбите на овој деловник, можат да донесуваат деловник за својата работа.

Член 2

(1) Седниците на Собранието и на работните тела се јавни.

(2) Собранието и неговите работни тела можат да одлучат да работат без присуство на јавноста, под услови утврдени со Уставот на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Уставот) и со овој деловник.

Член 3

(1) Во работата на Собранието службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилско писмо, како и јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија и неговото писмо.

(2) Пратеник, избран или именуван функционер кој зборува јазик различен од македонскиот јазик, а кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија, на седница на Собранието и седници на работните тела зборува и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија.

(3) Пратеник, кој зборува јазик различен од македонскиот јазик, а кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија, кога претседава со седница на Собранието или седници на работните тела, истите ги води на тој јазик.

(4) Пратеник, избран или именуван функционер кој зборува јазик различен од македонскиот јазик, а кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија, материјалите навремено ги добива, односно доставува и на неговиот јазик и писмо за да послужат на седница на Собранието или седници на работните тела.

(5) Граѓани на други држави, кои се поканети да учествуваат во работата на Собранието или да се обратат на Собранието, имаат право да зборуваат на својот јазик.

(6) Говорот одржан на јазик различен од македонскиот јазик, задолжително се преведува на македонски јазик.

Член 4

(1) Собранието за сите прашања одлучува со јавно гласање.

(2) Собранието со тајно гласање може да одлучува само за избори, именувања или разрешувања на носители на јавни и други функции.

(3) Собранието може да одлучи гласањето да биде тајно, по предлог на претседателот на Собранието или на еден пратеник, чие барање го поддржуваат 10 пратеници.

Член 5

- (1) Собранието е во постојано заседание.
- (2) Одморот на Собранието трае од 1 до 31 август.
- (3) Претседателот на Собранието може и за време на одморот да свика седница на Собранието.

Член 6

Претседателот на Собранието го претставува Собранието.

Член 7

- (1) Собранието има печат.
- (2) Печатот на Собранието има тркалезна форма. Во средината на печатот е грбот на Република Северна Македонија, а околу него е натписот: „Република Северна Македонија – Собрание на Република Северна Македонија – Скопје“. Печатот е испишан на македонски јазик и неговото кирилско писмо, како и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните и неговото писмо.

Член 8

Одредбите од овој деловник соодветно се применуваат во работата на Собранието во случај на воена или вонредна состојба, доколку со Уставот или со овој деловник поинаку не е определено.

II. КОНСТИТУИРАЊЕ НА СОБРАНИЕТО

1. Конститутивна седница на Собранието и верификација на мандатот на пратениците

Член 9

(1) Новоизбраното Собрание се состанува на конститутивна седница најдоцна 20 дена по одржаните избори. Конститутивната седница ја свикнува претседателот на Собранието од претходниот состав.

(2) Претседателот на Собранието од претходниот состав, денот за одржување на конститутивната седница го определува во рокот од ставот (1) на овој член, врз основа на претходно постигнат договор со претставници на политичките партии застапени во новоизбраното Собрание. Ако не се постигне договор во рок од 15 дена по одржаните избори, седницата се свикнува во рокот предвиден од ставот (1) на овој член.

(3) Ако конститутивната седница на Собранието не ја свика претседателот од претходниот состав, седницата се одржува на дваесет и првиот ден од завршувањето на изборите во 10:00 часот. Седницата ја свикнува најстариот по години избран пратеник, а ако тој одбие да ја свика, тоа право преминува редоследно на наредниот најстар по години избран пратеник, сè до избраниот пратеник кој ќе се согласи да ја свика конститутивната седница.

(4) До изборот на претседател на Собранието со конститутивната седница претседава најстариот по години пратеник. Ако најстариот по години пратеник од кои било причини не е во можност да претседава со седницата, правото да претседава со седницата преминува редоследно на наредниот најстар по години избран пратеник сè до избраниот пратеник кој ќе се согласи да претседава со седницата.

(5) На конститутивната седница дневниот ред содржи само точки од Глава II од овој деловник.

(6) Конститутивната седница трае најмногу три дена.

(7) Собранието е конституирано со изборот на претседателот на Собранието.

(8) Претседателот на Собранието го известува претседателот на Републиката за конституирањето на Собранието и за изборот на претседателот на Собранието.

Член 10

(1) Претседавачот со првата седница назначува двајца од избраните пратеници, кои по потреба го заменуваат во претседавањето со седницата.

(2) Претседавачот со прозивка на избраните пратеници го утврдува бројот на присутните избрани пратеници.

(3) Собранието може да се конституира ако на седницата присуствуваат мнозинство на избраните пратеници.

(4) Откако ќе се утврди кворумот, се избираат претседател и членови на Верификационата комисија на Собранието (во натамошниот текст: Верификациона комисија).

Член 11

Мандатот на пратениците Собранието го верифицира на конститутивната седница по предлог од Верификационата комисија.

Член 12

(1) Верификационата комисија ја избира Собранието на конститутивната седница, по предлог од претседавачот.

(2) Верификационата комисија се состои од претседател и четворица членови, од редот на пратениците кои припаѓаат на различни политички партии застапени во Собранието.

Член 13

Врз основа на извештајот на Државната изборна комисија за избор на секој пратеник, Верификационата комисија на Собранието му поднесува писмен извештај со предлог за верификација на мандатот на секој пратеник одделно.

Член 14

(1) Собранието го претресува и гласа во целина по извештајот на Верификационата комисија.

(2) За извештајот на Верификационата комисија се води единствен претрес, кој не може да трае повеќе од еден ден. Гласањето по извештајот се врши по завршување на претресот, а најдоцна до 24:00 часот.

(3) Ако Верификационата комисија го оспори изборот на одделен пратеник, на Собранието му предлага да ја одложи верификацијата на неговиот мандат. За секој предлог за одложување на верификацијата на мандат на пратеник, Собранието во рокот од ставот (2) на овој член расправа и одлучува одделно.

Член 15

Собранието може да ја одложи верификацијата на мандатот на пратеник и со заклучок да побара Државната изборна комисија да ги изврши потребните согледувања, заради проверка на законитоста и правилноста на спроведениот избор и во рок од 30 дена за тоа да го извести Собранието.

Член 16

До добивањето на известувањето на Државната изборна комисија, пратеникот чија верификација на мандатот е одложена, нема право да присуствува на седниците на Собранието.

Член 17

(1) Верификацијата на мандатот на пратеници кои станале пратеници од листата на кандидати за остатокот од мандатот, Собранието ја врши на првата наредна седница врз основа на извештајот на Државната изборна комисија, а по предлог од Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања.

(2) До изборот на Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања предлог за верификацијата на мандатот на пратениците во случаите од ставот (1) на овој член дава Верификационата комисија.

Член 18

Со верификацијата на мандатот пратеникот се стекнува со права и должности утврдени со Уставот, закон и со овој деловник.

Член 19

(1) На пратеникот на кој му е верифициран мандатот му се издава легитимација и картичка за електронско гласање.

(2) Во легитимацијата се внесува правото на имунитет и другите права што можат да се остварат врз основа на функцијата пратеник.

(3) Поблиски прописи за содржината, обликот и начинот на издавање на легитимациите на пратениците, како и за евиденцијата на издадените легитимации, донесува претседателот на Собранието.

(4) За издавање на легитимациите и за евиденцијата на издадените легитимации се грижи генералниот секретар на Собранието.

(5) Легитимациите и картичките за електронско гласање на пратениците се издаваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија и неговото писмо, доколку пратеникот зборува јазик кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија.

2. Избор на Комисија за прашања на изборите и именувањата

Член 20

(1) Собранието на конститутивната седница, по предлог од најмалку 10 пратеници, избира Комисија за прашања на изборите и именувањата.

(2) Во Комисијата се обезбедува соодветна застапеност на пратениците од политичките партии застапени во Собранието.

(3) По предлогот за избор на Комисијата за прашања на изборите и именувањата се води единствен претрес, кој не може да трае повеќе од еден ден. Гласањето за избор на Комисијата се врши по завршување на претресот, а најдоцна до 24:00 часот.

3. Избор на претседател на Собранието

Член 21

(1) Собранието од редот на пратениците избира претседател на Собранието.

(2) За избор на претседател на Собранието се води единствен претрес, кој не може да трае повеќе од еден ден. Гласањето за избор на претседател на Собранието се врши по завршување на претресот, а најдоцна до 24:00 часот.

Член 22

(1) Кандидат за претседател на Собранието може да предлага Комисијата за прашања на изборите и именувањата или најмалку 20 пратеници.

(2) Пратеник може да биде предлагач само на еден кандидат за претседател на Собранието.

Член 23

(1) Предлогот за кандидат за претседател на Собранието се поднесува во писмена форма на седницата на Собранието и содржи име и презиме на кандидатот со биографски податоци и образложение, како и имињата и презимињата на пратениците кои го поднесуваат предлогот и нивни своерачни потписи.

(2) Доколку се поднесени два или повеќе предлози за кандидат за претседател на Собранието, редоследот на кандидатите за претседател на Собранието се утврдува според азбучниот ред на нивните презимиња.

Член 24

(1) Со гласањето за избор на претседател на Собранието раководи претседавачот.

(2) Ако Собранието одлучи претседателот на Собранието да се избира со тајно гласање, на претседавачот при изборот му помагаат генералниот секретар на Собранието и тројца пратеници, кои ги избира Собранието на предлог на претседавачот од редот на пратениците кои припаѓаат на различни политички партии застапени во Собранието.

Член 25

Пратеникот има право да гласа само за еден од предложените кандидати за претседател на Собранието. Ако пратеникот гласа за повеќе кандидати за претседател на Собранието, неговото гласање се смета за неважечко.

Член 26

(1) За претседател на Собранието е избран кандидатот кој добил мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(2) Ако за претседател е предложен еден кандидат и ако при првото гласање не го добие потребното мнозинство гласови, се повторува целата изборна постапка.

(3) Ако за претседател се предложени двајца кандидати и ако на првото гласање ниту еден од кандидатите не го добие потребното мнозинство гласови, гласањето се повторува.

(4) Ако за претседател на Собранието се предложени тројца или повеќе кандидати, гласањето се повторува за двајцата кандидати кои добиле најголем број гласови на првото гласање.

(5) Ако меѓу кандидатите со најголем број гласови има кандидати со ист број гласови, гласањето се повторува за сите кандидати со најголем број гласови.

(6) Ако и на повторното гласање ниту еден од кандидатите не го добие потребното мнозинство гласови, се повторува целата изборна постапка.

III. ИЗБОР НА ПОТПРЕТСЕДАТЕЛИ НА СОБРАНИЕТО

Член 27

- (1) Собранието од редот на пратениците избира потпретседатели на Собранието.
- (2) Бројот на потпретседателите го утврдува Собранието по предлог од претседателот на Собранието. Потпретседателите се избираат од редот на пратениците кои припаѓаат на различни политички партии застапени во Собранието.
- (3) Еден од потпретседателите се избира од редот на пратениците кои припаѓаат на политичката партија застапена во Собранието која е најголема опозициона партија.
- (4) Најмалку еден од потпретседателите се избира од помалку застапениот пол.

Член 28

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на предлагањето на кандидати и изборот на претседател на Собранието, се применуваат и на предлагање на кандидати и избор на потпретседатели на Собранието.

Член 29

- (1) За потпретседател на Собранието е избран кандидатот кој добил мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.
- (2) Ако за потпретседател се предложени повеќе кандидати од бројот кој се избира, а не е избран предвидениот број, ќе се повтори гласањето за избор на оној број потпретседатели кои не се избрани и тоа меѓу кандидатите кои добиле најголем број гласови.
- (3) Ако и при повторното гласање не е избран предвидениот број на потпретседатели, се повторува постапката за избор на оној број потпретседатели кои не се избрани.
- (4) Ако се предложени онолку кандидати колку што е потребно да се изберат, а не е избран предвидениот број, се повторува целата изборна постапка за бројот на потпретседатели кои не се избрани.

IV. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА ПРАТЕНИЦИТЕ

1. Присуство на седница и учество во работата на Собранието

Член 30

- (1) Пратеникот има право и должност да присуствува на седниците на Собранието.
- (2) Пратеникот има право да учествува во работата и во одлучувањето на Собранието.

Член 31

Пратеникот кој е спречен да присуствува на седницата на Собранието е должен за тоа да го извести претседателот на Собранието до почетокот на седницата.

Член 32

- (1) Претседателот на Собранието го повикува и го информира пратеникот кој трипати еднопосредно не присуствувал на седниците, а не го известил претседателот на Собранието за своето отсуство.
- (2) За секое натамошно неоправдано отсуство, претседателот на Собранието го опоменува пратеникот и за тоа ја известува Комисијата за прашања на изборите и именувањата и координаторот на пратеничката група.

(3) На пратеникот кој отсуствува најмалку трипати едноподруго од седниците на Собранието, а за тоа не го известил претседателот на Собранието, му се одбива 5% од платата за секој ден отсуство, за што акт донесува Комисијата за прашања на изборите и именувањата.

Член 33

(1) За присуство на пратениците на седниците се води евидентен лист, што е отворен во текот на одржување на седницата, а на крајот од работниот ден се предава на претседателот на Собранието.

(2) Право на патни трошоци имаат само пратениците кои се запишале во евидентниот лист.

(3) За редовноста на пратениците, претседателот на Собранието го известува Собранието на секои шест месеци.

(4) За водењето на евидентниот лист се грижи генералниот секретар на Собранието.

2. Пратенички групи

Член 34

(1) Во Собранието се основаат пратенички групи.

(2) Пратеничката група ја сочинуваат најмалку пет пратеници избрани од листите на иста политичка партија или коалиција на политички партии. Пратеници избрани од листите на истата политичка партија или коалиција на политички партии припаѓаат на иста пратеничка група.

(3) Пратеници кои се избрани од листите на една политичка партија или коалиција на политички партии кои се помалку од пет пратеници можат да основаат пратеничка група од најмалку пет пратеници заедно со пратеници кои се избрани од листите на друга политичка партија или коалиција на политички партии кои, исто така, се помалку од пет пратеници или да се приклучат на која било друга пратеничка група.

(4) Секој пратеник може да ја напушти пратеничката група и да се приклучи кон друга или да дејствува самостојно како пратеник кој не е организиран во пратеничка група.

(5) Пратеникот може да биде член само на една пратеничка група.

(6) Пратеничката група определува координатор на пратеничката група и до двајца заменици. Пратеничка група со повеќе од 30 пратеници определува координатор на пратеничката група и до тројца заменици.

(7) Пратеничката група на претседателот на Собранието му доставува список потпишан од секој член на групата, координаторот и од неговиот заменик.

(8) Пратеничката група има право на стручна помош и право да користи посебна просторија, согласно со бројот на пратениците.

(9) За промената на составот на пратеничката група, на координаторот и на неговиот заменик, се известува претседателот на Собранието, кој за тоа ги известува пратениците.

3. Право на информирање на пратениците и обезбедување услови за вршење на функцијата пратеник

Член 35

(1) На пратениците им се доставуваат службените публикации што ги издава Собранието и информативни и документациони материјали што се доставуваат до Собранието заради нивно целосно информирање, во печатена или во електронска форма.

(2) Пратеникот има право да бара и да добие известување од генералниот секретар на Собранието за прашања што се од значење за вршење на пратеничката функција.

(3) Пратеникот има право да бара и да добие известување и стручна помош од Службата на Собранието за прашања што се во врска со работата на Собранието и на работните тела.

(4) Пратеникот има право да ја користи библиотеката и документацијата на Собранието за извршување на неговите права и должности.

(5) Стенографските белешки од седница на Собранието и од седници на работните тела, како и другите материјали и документи, се издаваат и се чуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија и неговото писмо.

Член 36

Пратениците имаат право да ги користат просториите во Собранието што им се дадени на располагање за работа и за состаноци, согласно со актот за внатрешниот ред на Собранието што го донесува претседателот на Собранието.

Член 37

(1) Пратениците можат да се организираат во Клубот на пратеници.

(2) Организацијата, задачите и начинот на работа на Клубот на пратениците се уредуваат со правилата на Клубот.

4. Пратенички прашања

Член 38

(1) Пратеникот има право на претседателот на Владата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Владата), на член на Владата и на други носители на јавни функции кои се одговорни пред Собранието да им постави прашање што се однесува на нивната работа или на работи од нивната надлежност.

(2) Прашањето треба да е кратко и прецизно.

(3) Пратеникот е должен да означи на кого му го упатува прашањето.

(4) За пратеничките прашања се води евиденција.

Член 39

(1) Прашање се поставува усно на седница, а во времето меѓу две седници во писмена форма, преку претседателот на Собранието.

(2) Ако прашањето се однесува на носител на јавна функција кој не е член на Владата, пратеникот до претседателот на Собранието ќе го најави поставувањето на прашањето најдоцна 24 часа пред почетокот на седницата.

(3) За пратеничките прашања поставени во писмена форма меѓу две седници се води посебна евиденција/секција која се објавува на видно место на веб-страницата на Собранието. Евиденцијата/секцијата ги содржи поставените прашања, рокот во кој треба да се одговори прашањето, одговорите на поставените прашања и прашањата кои не се одговорени по истекот на рокот од членот 43 став (2) од овој деловник.

(4) По добиениот писмен одговор на пратеничко прашање поставено во писмена форма меѓу две седници, пратеникот не се произнесува на седницата за поставување пратенички прашања.

Член 40

(1) За поставување пратенички прашања се свикува посебна седница, последниот четврток во месецот.

(2) На седницата задолжително присуствуваат претседателот и членовите на Владата и други носители на јавни функции за кои е најавено дека ќе им се постави прашање.

(3) Доколку претседателот на Владата од објективни или неодложни причини е неопходно да ја напушти седницата, отсуството не може да биде подолго од еден час.

(4) Пратеникот на една седница може да постави најмногу три прашања.

(5) Поставувањето на пратеничките прашања не може да трае подолго од 10 минути, а пратеникот има право да се изјасни дали е задоволен од одговорот и да постави дополнително прашање, но не подолго од три минути.

(6) Одговорот на усно поставеното пратеничко прашање не може да трае подолго од 10 минути.

Член 41

(1) Пратениците за поставување на пратенички прашања, писмено го известуваат претседателот на Собранието 24 часа пред одржување на седницата.

(2) Редоследот на поставување на пратенички прашања го утврдува претседателот на Собранието во договор со координаторите на пратеничките групи на начин кој ќе обезбеди сооднос два спрема еден во корист на пратениците од пратеничките групи во опозиција и на пратениците во опозиција кои не се организирани во пратеничка група.

Член 42

(1) Пратенички прашања од пратениците од пратеничките групи во опозиција и од пратениците во опозиција кои не се организирани во пратеничка група се поставуваат еднаш месечно, во денот кога се одржува седница на Собранието. Доколку во текот на месецот не се свикани седници, претседателот на Собранието задолжително свикува една седница заради поставување на пратенички прашања.

(2) Пратеничките прашања од ставот (1) на овој член се поставуваат по утврдувањето на дневниот ред на седницата во траење од два часа.

(3) За поставување на пратеничките прашања од ставот (1) на овој член пратениците го известуваат претседателот на Собранието во рок од пет дена од денот на свикување на седницата. Редоследот на поставување на пратеничките прашања го утврдува претседателот на Собранието во договор со координаторите на пратеничките групи во опозиција и со пратениците во опозиција кои не се организирани во пратеничка група.

(4) За денот и времето на поставување пратенички прашања претседателот на Собранието ги известува претседателот на Владата, членовите на Владата и носителите на јавни функции за кои е најавено дека ќе им се постави прашање.

(5) На седницата задолжително присуствуваат претседателот и членовите на Владата и други носители на јавни функции за кои е најавено дека ќе им се постави прашање. Доколку претседателот на Владата од објективни или неодложни причини не е во можност да присуствува на седницата, назначува овластен претставник.

(6) Пратеникот на една седница може да постави најмногу три прашања, не подолго од 10 минути, а одговорот не може да трае подолго од пет минути.

(7) Пратеникот има право да се изјасни дали е задоволен од одговорот на поставеното прашање и да постави дополнително прашање, но не подолго од три минути. Одговорот на дополнителното пратеничко прашање не може да трае подолго од три минути.

Член 43

(1) Прашањето поставено во писмена форма, што е во согласност со одредбите на овој деловник, претседателот на Собранието го доставува на оној на кого му е упатено.

(2) Претседателот на Владата, членот на Владата или други носители на јавни функции на кои им е упатено прашањето од ставот (1) на овој член е должен одговорот на прашањето да го достави до претседателот на Собранието во рок од 10 дена од денот на приемот на прашањето.

Член 44

(1) На усно поставено прашање се одговара на седницата на која е поставено прашањето.

(2) На прашање поставено на претседателот на Владата, одговор дава претседателот или определен претставник на Владата, на прашање поставено на член на Владата, одговор дава членот на Владата, а на прашање поставено на носител на јавна функција, одговор дава носителот на јавната функција.

(3) По исклучок, ако претседателот на Владата, односно претставникот на Владата, нејзин член, односно носителот на јавна функција, изјави дека од оправдани причини не е во можност да даде устен одговор на таа седница, е должен одговорот во писмена форма да го даде во рок од 20 дена.

(4) За одговорите од ставот (3) на овој член кои се доставуваат писмено до Собранието се води истата евиденција/секција од членот 39 од овој деловник.

(5) Писмениот одговор се доставува до претседателот на Собранието, кој веднаш го упатува до подносителот на прашањето и до сите пратеници.

Член 45

Пратеникот што го поставил усното прашање, по добиениот одговор има право да постави дополнително прашање во траење од три минути.

Член 46

Ако одговорот се однесува на прашање кое претставува тајна, Владата, односно носителот на јавната функција може да предложи одговорот да се даде на седница на Собранието без присуство на јавноста. За предлогот одлучува Собранието во согласност со одредбите од овој деловник.

5. Интерпелација

Член 47

(1) Интерпелација може да постават најмалку пет пратеници за работата на носител на јавна функција, Владата и секој нејзин член поединечно, како и за прашања од работата на државните органи.

(2) Интерпелацијата се поднесува во писмена форма, ја потпишуваат сите пратеници што ја поднесуваат и треба да биде образложена.

(3) Интерпелацијата се поднесува до претседателот на Собранието, кој веднаш ја доставува до оној на кого му е упатена и до пратениците.

Член 48

Субјектот на кого му е поставена интерпелацијата има право да достави писмен одговор на поставената интерпелација до претседателот на Собранието, најдоцна во рок од 10 дена од денот на приемот на интерпелацијата.

Член 49

(1) Интерпелацијата се става на дневен ред на првата наредна седница на Собранието, по истекот на 10 дена од денот на доставувањето на одговорот до пратениците.

(2) Ако одговорот не се поднесе во рокот утврден во членот 48 од овој деловник, интерпелацијата се става на дневен ред на првата наредна седница на Собранието.

(3) Собранието ја разгледува интерпелацијата, по правило, како прва точка од дневниот ред во рок од 10 работни дена од денот на доставување на одговорот од субјектот на кого се однесува интерпелацијата, односно во рок од 10 работни дена од истекот на рокот од членот 48 од овој деловник.

(4) Доколку се поднесени повеќе интерпелации, а за чие разгледување е исполнет рокот од ставот (3) на овој член, редоследот на разгледување се прави според времето на доставените одговори, односно според истекот на рокот за доставување на одговор.

Член 50

(1) Право да ја образложи интерпелацијата на седница на Собранието има еден од пратениците што ја поднеле интерпелацијата, во траење од 20 минути.

(2) Субјектот на кого му е поставена интерпелацијата се поканува на седница и има право да го образложи својот писмен одговор или да даде устен одговор на поставената интерпелација, во траење од 20 минути.

Член 51

(1) Претресот по интерпелацијата трае еден работен ден, до исцрпувањето на листата на пријавените пратеници за збор, а се одлучува најдоцна до 24:00 часот.

(2) Пратениците за учество во претресот по интерпелацијата писмено го известуваат претседателот на Собранието, 24 часа пред одржување на седницата.

(3) Редоследот на пратениците по пратенички групи и пратениците кои не се организирани во пратенички групи, а кои ќе учествуваат во претресот, го утврдува претседателот на Собранието во договор со координаторите на пратеничките групи на начин кој ќе обезбеди сооднос два спрема еден во корист на пратениците од пратеничките групи во опозиција и на пратениците во опозиција кои не се организирани во пратеничка група.

(4) Ако Собранието ја прифати интерпелацијата донесува заклучок, во кој се изнесува ставот во врска со наводите на интерпелацијата.

Член 52

Пратениците кои ја поднеле интерпелацијата можат да ја повлечат само пред започнувањето на претресот.

Член 53

Претресот по интерпелацијата се прекинува ако:

1. се постави прашање за доверба на Владата;
2. Владата поднесе оставка;
3. претседателот на Владата поднесе предлог за разрешување на членот на Владата за чија работа е поднесена интерпелацијата и
4. носителот на јавната функција поднесе оставка.

6. Чување на тајна

Член 54

(1) Пратеникот е должен да ја чува државната, службената, воената и деловната тајна (тајна), согласно со закон.

(2) Како тајна се сметаат податоците што пратеникот ќе ги дознае на седница на Собранието или на седница на работното тело, во врска со прашањето за кое се расправа без присуство на јавноста.

(3) Како тајна се сметаат и сите материјали што му се упатуваат на Собранието и на работните тела, а кои како такви се означени од предлагачот на материјалот.

(4) Начинот на ракување и чување на материјалите што се сметаат за тајна се уредува со посебен акт што го донесува претседателот на Собранието.

7. Имунитет на пратениците

Член 55

(1) Пратеникот ужива имунитет од денот на верификацијата до денот на престанокот на мандатот.

(2) Барањето за одобрување на притвор на пратеник, надлежниот орган го поднесува до претседателот на Собранието. Ако барањето не е доставено од надлежен орган, претседателот на Собранието за тоа го известува органот.

(3) Известувањето дека пратеникот е притворен затоа што е затечен во вршење кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години, надлежниот орган го поднесува до претседателот на Собранието, кој го доставува до сите пратеници.

(4) Надлежниот орган го известува претседателот на Собранието за притворот на пратеникот и кога тој не се повикал на имунитетот.

(5) Претседателот на Собранието, барањето за одобрување на притвор, односно известувањето од ставот (4) на овој член дека пратеникот е притворен, веднаш го доставува до Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања. Комисијата е должна да го разгледа барањето, односно известувањето и во рок од два дена да достави извештај до претседателот на Собранието.

(6) За седницата на Комисијата се известува и пратеникот на кого се однесува барањето.

Член 56

(1) Врз основа на извештајот на Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања, Собранието најдоцна во рок од три дена од добивањето на барањето за притвор на пратеникот, одлучува по барањето.

(2) По известувањето за притворање на пратеник кој не се повикал на имунитет, Собранието може да одлучи да се примени имунитет над пратеник, ако тоа е потребно за вршење на функцијата пратеник.

Член 57

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на имунитетот на пратениците, соодветно се однесуваат на имунитетот на претседателот на Владата.

8. Престанок и одземање на мандатот на пратениците

Член 58

На пратеникот му престанува мандатот или може да му биде одземен мандатот само во случаите и на начин утврдени со Уставот, закон и со овој деловник.

Член 59

- (1) Пратеникот може да поднесе оставка.
- (2) Пратеникот оставката ја поднесува лично на седница на Собранието и може да ја образложи.
- (3) Собранието без претрес констатира дека на пратеникот му престанал мандатот на денот на одржувањето на седницата.

Член 60

- (1) За пратеникот осуден за кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години, известување до претседателот на Собранието доставува судот кој ја изрекол казната.
- (2) Претседателот известувањето од ставот (1) на овој член, веднаш го доставува до пратениците.
- (3) На пратеникот кој е осуден за кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години, му престанува мандатот. Собранието на првата наредна седница констатира дека на пратеникот му престанува мандатот на денот кога е осуден и за тоа ја известува Државната изборна комисија.

Член 61

- (1) За пратеникот осуден за кривично или друго казниво дело што го прави недостоен за вршење на пратеничката функција, известување до претседателот на Собранието доставува судот кој ја изрекол казната. Претседателот известувањето веднаш го доставува до Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања.
- (2) За пратеникот кој неоправдано отсутствувал од седниците на Собранието повеќе од шест месеци, претседателот на Собранието ја известува Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања.
- (3) Предлог за одземање на мандатот на пратеник во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член, поднесува Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања, во рок од 15 дена од денот на добивањето на известувањето од претседателот на Собранието.
- (4) По предлогот на Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања за одземање на мандатот на пратеникот, Собранието води претрес на првата наредна седница.
- (5) Претресот може да заврши со донесување одлука за одземање на мандатот на пратеникот или со заклучок дека нема елементи за одземање на мандатот на пратеникот.

V. ПРЕТСЕДАТЕЛ, ПОТПРЕТСЕДАТЕЛИ И ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА СОБРАНИЕТО

1. Претседател на Собранието

Член 62

- Претседателот на Собранието:
1. го претставува Собранието;
 2. ги свикнува седниците на Собранието и претседава со нив;
 3. се грижи за примената на Деловникот и дава појаснување во врска со неговата примена, за што може да побара мислење од Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања;
 4. по барање на потпретседателот на Собранието предложен од најголемата опозициска партија во Собранието, претседателот на Собранието може да ја задолжи Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања да заседава и во рок од три дена да даде мислење во врска со примената на Деловникот;
 5. определува работно тело надлежно за разгледување на одделни прашања поднесени до Собранието (во натамошниот текст: матично работно тело);

6. ја прима, ја утврдува од формален аспект уредноста на предлогот за покренување граѓанска иницијатива за донесување закон, за распишување на референдум на државно ниво и за поднесување предлог за пристапување кон измена на Уставот и ја препраќа до надлежните работни тела;

7. се грижи за усогласување на активностите на Собранието со претседателот на Републиката и со Владата;

8. соработува со координаторите на пратеничките групи;

9. во име на Собранието остварува меѓународна соработка со парламентарните, дипломатско-конзуларните и други претставници на странски држави и на меѓународни организации, како и со други видни странски личности;

10. ја следи работата на Службата на Собранието, се грижи за унапредување на нејзината работа и за создавање услови за нејзино современо и ефикасно работење;

11. доверува вршење на одредени работи на генералниот секретар на Собранието;

12. формира работни групи за проучување на одделни прашања од надлежност на Собранието;

13. донесува акти утврдени со овој деловник и

14. врши други работи утврдени со Уставот, закон и со овој деловник.

2. Потпретседатели на Собранието

Член 63

(1) Потпретседателите на Собранието му помагаат на претседателот на Собранието во работата и вршат други работи од неговиот делокруг.

(2) Во случај на спреченост или отсуство на претседателот на Собранието го заменува еден од потпретседателите според однапред утврден редослед при што се води сметка за подеднакво вклучување на потпретседателите.

Член 64

Претседателот на Собранието со потпретседателите:

1. се грижи за остварување на правата на пратениците и за обезбедување услови за нивната работа;

2. ја планира динамиката на седниците на Собранието;

3. одлучува за прием на делегации на парламенти на други држави и на претставници на други органи и организации од странство и за испраќање постојани и повремени делегации во странство и во врска со тоа ги координира активностите на Собранието и на работните тела;

4. прифаќа преземање покровителство од страна на Собранието за одделни прослави на настани од значење за Републиката и определува претставници на Собранието на тие прослави и

5. одлучува за одржување состаноци и друг вид консултативни средби од значење за работата на Собранието.

3. Координирање на работата на Собранието

Член 65

(1) Претседателот на Собранието со потпретседателите и координаторите на пратеничките групи:

1. разгледува прашања од значење за унапредување на работата на Собранието и на работните тела;

2. разгледува прашања и иницијативи во врска со работата на Собранието;
 3. ги планира активностите на делегациите, пратеничките групи за соработка со други парламенти, мешовитите работни групи и на пратениците во остварување на меѓународната соработка и
 4. утврдува квартални и годишни календари за динамиката на работа на Собранието.
- (2) Во годишниот календар од ставот (1) точка 4. на овој член се утврдува кои денови се наменети за седници на Собранието, а кои денови за седници на работните тела.
- (3) Претседателот на Собранието со потпретседателите и координаторите на пратеничките групи работи врз основа на усогласување на ставовите.

Член 66

- (1) Претседателот на Собранието со потпретседателите, координаторите на пратеничките групи и генералниот секретар на Собранието секој понеделник одржува редовна координативна средба. Координативната средба може да се одржува и ад хок. Координативната средба има советодавна улога и со неа раководи претседателот на Собранието.
- (2) На координативните средби на Собранието присуствува претставник на Владата.
- (3) На координативната средба:
1. се врши усогласување на распоредот за работа на работните тела во Собранието;
 2. се прави годишна проекција за одржување надзорни расправи во поглед на нивниот број и динамика на одржување согласно со средствата и условите со кои располага Собранието во тековната година;
 3. се вршат консултации по определени предлози на закони;
 4. се вршат консултации за предлогот на дневен ред за седница на Собранието и
 5. се разгледуваат и други прашања од надлежност на Собранието.
- (4) Претседателот на Собранието донесува Правилник за работењето на координативните средби со потпретседателите и координаторите на пратеничките групи.

4. Генерален секретар на Собранието

Член 67

- (1) Собранието има генерален секретар.
- (2) Генералниот секретар на Собранието го именува Собранието по предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата.
- (3) Генералниот секретар ги извршува работите што ќе му ги довери претседателот на Собранието.
- (4) Генералниот секретар му помага на претседателот на Собранието во подготовките и организирањето на седниците на Собранието и врши други работи утврдени со овој деловник.
- (5) Генералниот секретар ја организира и усогласува работата на Службата на Собранието и донесува правилници, упатства и други акти за работа на Службата.

Член 68

- (1) Собранието именува еден или повеќе заменици на генералниот секретар по предлог од Комисијата за прашања на изборите и именувањата.
- (2) Заменикот на генералниот секретар му помага во вршењето на работата на генералниот секретар и го заменува во случај на негова отсутност или спреченост.

Член 69

Постапката за именување на генералниот секретар и на замениците на генералниот секретар, условите за нивното именување и времетраењето на нивниот мандат се уредуваат со закон.

Член 70

За својата работа и за работата на Службата на Собранието, генералниот секретар на Собранието и заменикот на генералниот секретар му одговараат на Собранието, а за работите што им ги доверува претседателот на Собранието, му одговараат и на претседателот на Собранието.

VI. ДИНАМИКА НА РАБОТА НА СОБРАНИЕТО

Член 71

Кварталните и годишните календари од членот 65 став (1) точка 4. од овој деловник за динамиката на работата на Собранието се утврдаат согласно со постапките и роковите утврдени во Деловникот.

Член 72

Материјалите примени и доставени до пратениците во првите пет работни дена на почетокот на месецот се разгледуваат во тековниот месец, а материјалите што пристигнуваат по петтиот работен ден се разгледуваат наредниот месец, освен ако со овој деловник поинаку не е уредено.

VII. СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО

1. Свикување на седница и предлагање на дневен ред

Член 73

- (1) Седница на Собранието свикува претседателот на Собранието.
- (2) Претседателот на Собранието може да свика седница и по барање на претседателот на Републиката, Владата и најмалку 20 пратеници.

Член 74

- (1) Решението за свикување на седница на Собранието со предлогот на дневниот ред и материјалите по прашањата што се предлагаат за дневниот ред за седницата, на пратениците им се доставуваат најмалку 10 работни дена пред денот определен за одржување на седницата.
- (2) Во итни случаи, претседателот на Собранието може да свика седница и во пократок рок од 10 работни дена, а дневниот ред со материјали може да го предложи и на самата седница.
- (3) Претседателот на Собранието е должен да ја образложи итноста за свикување на седницата од ставот (2) на овој член.
- (4) За свикување на седницата и за предлогот на дневниот ред, претседателот на Собранието ги известува претседателот на Републиката и претседателот на Владата.
- (5) Седница на Собранието се одржува во времето од 11:00 до 18:00 часот, со пауза од еден час, ако претседателот на Собранието, за одделни седници поинаку не одлучи.

Член 75

(1) Дневниот ред за седницата на Собранието го предлага претседателот на Собранието, а го утврдува Собранието на почетокот на седницата.

(2) Во предлогот на дневниот ред претседателот на Собранието ги внесува прашањата кои ги исполнуваат условите утврдени со овој деловник.

(3) Претседателот на Собранието е должен на секоја втора редовна седница да внесе една точка која ќе биде прва во предлогот на дневниот ред за седницата на Собранието по предлог на пратениците од опозицијата која ги исполнува условите утврдени со овој деловник. Предлогот треба да е усогласен на координација на претседателот на Собранието со потпретседателите, координаторите на пратеничките групи и пратениците кои не се организирани во пратеничка група, а кои се подносители на предлогот. Оваа точка се разгледува како прва точка од утврдениот дневниот ред.

(4) Одредбата на ставот (3) на овој член не се однесува на седниците на Собранието свикани согласно со членот 85 од Уставот, членот 40 од овој деловник и за седниците свикани за одбележување на значајни настани и истакнати личности.

Член 76

(1) Пратеник и Владата можат до утврдувањето на дневниот ред на седницата, да предложат внесување точки во дневниот ред, само во случаи на итна и неодложна потреба.

(2) Предлагачите од ставот (1) на овој член се должни да поднесат материјал во писмена форма и да ја образложат итноста во траење од 10 минути.

(3) Пратеник и Владата, можат по свикување на седницата да предложат одлагање или повлекување на одредени точки од дневниот ред и да дадат образложение за тоа.

2. Претседавање на седницата

Член 77

(1) Со седницата на Собранието претседава претседателот на Собранието.

(2) Во случај на спреченост или отсуственост на претседателот на Собранието го заменува еден од потпретседателите на Собранието.

(3) Ако и потпретседателите се спречени или отсуствни, на седницата на Собранието се избира пратеник кој ќе претседава на седницата. До изборот на пратеник кој ќе претседава на седницата, седницата ја отвора и со неа претседава најстариот по години присутен пратеник.

3. Присуство и учество во работата на седницата

Член 78

(1) На седницата на Собранието може да присуствува и во работата да учествува претседателот на Републиката, за прашањата од дневниот ред кои се од негова надлежност утврдена со Уставот.

(2) На седницата на Собранието можат да присуствуваат и во работата да учествуваат претседателот на Владата, министрите и овластениот претставник на предлагачот на предлогот на закон поднесен од најмалку 10.000 избирачи.

(3) Претседателот на Собранието може да покани на седницата на Собранието да присуствуваат и во работата да учествуваат претставници и на други органи и организации кога се разгледуваат прашања од нивна надлежност.

Член 79

Претседателот на Собранието може да покани на седницата на Собранието да присуствуваат како гости и да одржат говор високи парламентарни и државни претставници на други држави и на меѓународни организации и други видни странски личности.

4. Тек на седницата

Член 80

(1) Седницата на Собранието почнува со работа во закажаниот термин со присутните пратеници.

(2) Претседателот ги известува пратениците за тоа кој е поканет да присуствува на седницата на Собранието.

Член 81

(1) Пред утврдувањето на дневниот ред се усвојуваат записници од седници на Собранието.

(2) Пратеникот може да стави забелешки на записникот и да бара во него да се извршат соодветни изменувања и дополнувања.

(3) За забелешките на записникот се одлучува без претрес.

(4) Претседателот на Собранието констатира дека е усвоен записникот на кој не се ставени забелешки, односно записникот во кој се извршени изменувања и дополнувања.

(5) Усвоениот записник го потпишуваат претседателот на Собранието или претседавачот на седницата на Собранието и генералниот секретар на Собранието.

Член 82

Пред утврдувањето на дневниот ред претседателот на Собранието ги известува пратениците за предлозите за внесување, одлагање или повлекување на точки од предлогот на дневниот ред, согласно со членот 76 од овој деловник.

Член 83

(1) Собранието без претрес се изјаснува за секој предлог за изменување и дополнување на предложениот дневен ред и за предлогот на дневниот ред за седницата во целина.

(2) Образложението за предлогот за изменување и дополнување на предложениот дневен ред е во траење од три минути.

(3) Кога во предложениот дневен ред ќе се извршат повеќе изменувања и дополнувања, утврдениот дневен ред на пратениците им е достапен во електронска форма за време на траењето на седницата.

Член 84

(1) Претресот по точките од дневниот ред се врши според утврдениот редослед на дневниот ред.

(2) Во текот на седницата, по предлог на претседателот на Собранието, на предлагачот или пратеник кои го поддржуваат најмалку 10 пратеници, Собранието без претрес одлучува по секој предлог за измени во редоследот на претресот по точките од дневниот ред, односно да се води единствен претрес по точките од дневниот ред што се меѓусебно поврзани. Образложението за предлогот е во траење од три минути.

Член 85

(1) Собранието не може да расправа по прашања за кои матичното работно тело и Законодавно-правната комисија не зазеле став, ако со овој деловник поинаку не е уредено.

(2) Собранието по исклучок може да расправа по прашања за кои матичното работно тело и Законодавно-правната комисија не зазеле став во роковите предвидени во членовите 147 и 156 во овој Деловник.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член нема да се применува за Изборниот законик, Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Законот за Собранието на Република Северна Македонија, Законот за пратениците и Законот за финансирање на политичките партии.

(4) Собранието не може да расправа по предлог на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија, ако предлогот на законот не го разгледала Комисијата за европски прашања на Собранието.

Член 86

(1) На почетокот на претресот по секоја точка од дневниот ред предлагачот, односно претставникот на предлагачот може да даде дополнителни образложенија или појаснувања.

(2) Претресот трае додека не се исцрпи листата на пратеници кои се пријавиле за збор. Пратениците се пријавуваат за збор во рок од една минута по отворањето на претресот. Листата на пратеници не може да се менува и дополнува во текот на претресот.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член пратениците кои во едната минута по отворањето на претресот се спречени да се пријават за збор поради присуство на седници на работните тела или делегациите на Собранието чии членови се тие, имаат право да се пријават за збор од моментот кога присуствуваат на седницата на Собранието, доколку претресот по точката од дневниот ред сè уште трае.

(4) Предлагачот и координаторите на пратеничките групи можат да се пријавуваат за збор и во текот на претресот.

(5) Претседателот на Собранието констатира дека претресот е завршен кога ќе утврди дека листата на пријавени пратеници за збор е исцрпена.

Член 87

(1) Претседателот на Собранието може да ја прекине седницата ако нема мнозинство пратеници потребно за одлучување и во други случаи кога ќе оцени дека тоа е неопходно.

(2) Претседателот на Собранието ја прекинува седницата (пауза) по барање на координатор или заменик-координатор на пратеничка група. Координатор или заменик-координатор на пратеничка група во текот на денот само еднаш може да побара прекин на седницата, во траење од еден час.

(3) Претседателот на Собранието ја прекинува седницата по барање на координатор или заменик-координатор на пратеничка група заради доставување на стенографски белешки од обраќање или образложение на предлагачот, дадено на почетокот на претресот по одделна точка од дневниот ред.

(4) Собранието може да одлучи седницата да се прекине по барање на претседател на работно тело или координатор на пратеничка група заради одржување на седница на работно тело.

(5) Времето за продолжување на прекинатата седница го определува претседателот на Собранието.

Член 88

Собранието претресот по секоја точка од дневниот ред може да го заврши со:

1. донесување акт;
2. донесување, односно усвојување заклучок или
3. прост премин.

Член 89

По исцрпувањето на точките од дневниот ред, претседателот на Собранието констатира дека седницата е завршена.

5. Говори

Член 90

На седницата на Собранието никој не може да говори пред да побара и да добие збор од претседателот на Собранието.

Член 91

(1) Претседателот на Собранието се грижи говорникот да не биде прекинуван или со друга постапка да не биде ограничен во слободата на говорот.

(2) Претседателот на Собранието на пратениците им дава збор според редоследот во листата на пријавените за збор.

(3) Пратеникот кој се пријавил за збор, а не е присутен во салата кога е повикан да говори, го губи правото на збор за претресот за кој се пријавил и не може повторно да се пријави за истиот претрес.

Член 92

(1) Пратеникот во текот на претресот може да говори само еднаш во траење од 10 минути, известителот на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија 10 минути, координаторот на пратеничката група или еден пратеник определен од пратеничката група или од координаторот на пратеничката група и предлагачот, можат да говорат повеќе пати, но не повеќе од 15 минути вкупно.

(2) Претставник на Владата кога не е предлагач, може да говори само еднаш, најдолго 15 минути.

(3) Ограничувањата на времето за дискусија од ставот (1) на овој член не се однесуваат на постапката за измена на Уставот, постапката за донесување на Буџетот на Република Северна Македонија, покренување постапка за утврдување одговорност на претседателот на Републиката и на прашањето за доверба на Владата.

(4) Пратеникот на седницата на Собранието за време на говорот може да стои и да говори од своето место.

Член 93

На предлагачот претседателот на Собранието му дава збор штом ќе го побара.

Член 94

(1) На координаторот на пратеничка група, заменик-координаторот и пратениците кои не се членови на пратеничка група, кои сакаат да говорат за неправилна примена на Деловникот, претседателот им дава збор, штом ќе го побараат.

(2) Координаторот на пратеничка група, заменик-координаторот на пратеничката група и пратениците кои не се членови на пратеничка група, се должни да ја наведат одредбата од Деловникот и да образложат во што се состои неправилната примена на одредбата.

(3) Говорот не може да трае подолго од три минути.

(4) По завршувањето на говорот претседателот на Собранието дава појаснување.

(5) Ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член соодветно се применуваат и на седниците на работните тела. Доколку координаторот или заменик-координаторот на пратеничката група не присуствува на седницата на работно тело, за неправилна примена на Деловникот како претставник на пратеничката група може да говори само еден член или заменик-член на работното тело, како и членот, односно заменик-членот на работното тело кој не е организиран во пратеничка група.

Член 95

(1) На пратеникот кој побарал збор да исправи неточно пренесен навод или навод што предизвикал недоразбирање, претседателот ќе му даде збор (во натамошниот текст: реплика) кога говорот ќе го заврши оној кој ја предизвикал потребата од исправката.

(2) Пратеник се пријавува за реплика на говорот на пратеникот на кого сака да му реплицира, сè додека трае говорот на пратеникот.

(3) На говорот на пратеникот е дозволена само една реплика. Во говорот пратеникот мора да се ограничи на исправката и тоа не може да трае подолго од три минути.

(4) Реплика на репликата е дозволена еднаш во траење од една минута.

(5) Ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член соодветно се применуваат и на седниците на работните тела.

Член 96

(1) Говорникот може да говори само по прашањето за кое се води претрес.

(2) Ако говорникот се оддалечи од прашањето, претседателот на Собранието ќе го повика да се придржува за прашањето.

(3) Ако говорникот и по повторното повикување не се придржува за прашањето, претседателот му го одзема зборот.

(4) Говорникот е должен во својот говор да го почитува достоинството на Собранието.

6. Одржување на редот

Член 97

(1) За одржување на редот на седницата се грижи претседателот на Собранието.

(2) За повреда на редот на седницата, претседателот на Собранието може да го опомене и да му го одземе зборот на пратеникот.

Член 98

(1) Претседателот на Собранието ќе го опомене пратеникот ако со своето однесување, со земање на збор кога претседателот не му дал збор, со упаѓање во збор на говорник или со слична постапка, го нарушува редот на седницата.

(2) Претседателот на Собранието ќе му го одземе зборот на пратеникот, кога тој со својот говор на седницата го повредува редот, а на истата седница двапати е повикан да се придржува за редот на седницата.

Член 99

(1) Претседателот на Собранието го отстранува пратеникот од седницата, кога и покрај опомената, односно одземањето на збор го нарушува редот на седницата или употребува изрази со кои се нарушува достоинството на Собранието.

(2) Пратеникот кој е отстранет од седницата, е должен веднаш да ја напушти салата во која се одржува седницата.

(3) Ако претседателот на Собранието не може да го одржи редот на седницата, ќе одреди краток прекин на седницата.

Член 100

Одредбите за одржување на редот на седницата на Собранието се однесуваат на сите учесници на седницата.

7. Одлучување

Член 101

(1) Собранието може да одлучува ако на седницата присуствува мнозинство од вкупниот број пратеници.

(2) Собранието одлучува со мнозинство гласови од присутните пратеници, а најмалку со една третина од вкупниот број пратеници, ако со Уставот и со закон не е предвидено посебно мнозинство.

(3) Претседателот на Собранието го соопштува бројот на пратениците што гласале „за“, „против“ или „воздржано“, како и бројот на пратениците што се присутни.

(4) Претседателот на Собранието може да определи да се утврди бројот на присутните пратеници со броење.

(5) Утврдениот број на присутни пратеници се смета за точен сè додека претседателот или еден пратеник, чие барање го поддржуваат најмалку 10 пратеници, не побара повторно да се утврди бројот на присутните пратеници.

8. Гласање

Член 102

(1) Јавното гласање се врши со употреба на технички средства или со кревање рака.

(2) Начинот за употреба на техничките средства се уредува со акт што го донесува генералниот секретар на Собранието.

Член 103

(1) Гласањето може да се врши и со поименично изјаснување на пратениците.

(2) Поименично изјаснување може да се врши заради точно утврдување на резултатот од гласањето, по барање на претседателот на Собранието или на еден пратеник чие барање го поддржуваат најмалку 10 пратеници, само ако предлогот за кој се гласа добил до пет гласа повеќе или помалку од потребниот број гласови за негово донесување.

(3) За време на поименичното изјаснување на пратениците вратите на салата во која се одржува седницата на Собранието се затвораат и не се дозволува влегување и излегување на пратениците сè додека трае поименичното изјаснување.

(4) Прозивањето на пратениците го врши генералниот секретар на Собранието.

(5) Поименичното гласање се врши со изјаснување на секој прозван пратеник со „за“ или „против“ предлогот или со воздржување од гласањето.

(6) Доколку пратеникот кога е повикан да гласа не е присутен во салата, не може дополнително да гласа.

(7) Претседателот на Собранието го објавува резултатот од гласањето по изјаснувањето на пратениците.

Член 104

(1) Тајното гласање се врши со гласачки ливчиња.

(2) Гласачките ливчиња мора да бидат со еднаква големина и со иста боја.

(3) Со тајното гласање раководи претседателот на Собранието на кој му помага генералниот секретар на Собранието и тројца пратеници од различни пратенички групи или од пратеници кои не се организирани во пратенички групи, кои ги избира Собранието по предлог на претседателот на Собранието.

(4) На секое гласачко ливче се става печатот на Собранието.

Член 105

Пред да се премине на тајно гласање, претседателот на Собранието ги дава потребните објаснувања за начинот на гласањето.

Член 106

(1) Во гласачкото ливче за избор, односно именување на носители на јавни и други функции, се наведуваат функцијата за која се врши изборот, односно именувањето и имињата и презимињата на кандидатите поединечно, според азбучниот ред на нивните презимиња.

(2) Пред името и презимето на секој кандидат се става реден број.

(3) При тајното гласање за избор, односно именување на носители на јавни и други функции, пратениците гласаат на тој начин што го заокружуваат редниот број пред името и презимето на кандидатот.

(4) За неважечко се смета гласачкото ливче од кое со сигурност не може да се утврди за кој кандидат пратеникот гласал.

Член 107

(1) Во гласачкото ливче за разрешување се наведува името и презимето на носителот на јавна и друга функција чие разрешување се предлага и зборовите „за“ и „против“.

(2) При гласањето за разрешување пратениците гласаат со заокружување на еден од наведените зборови.

(3) За неважечко се смета гласачкото ливче од кое со сигурност не може да се утврди како гласал пратеникот.

Член 108

Тајното гласање за предлогот во целина се врши на тој начин што во гласачкото ливче се наведува предлогот и зборовите „за“ и „против“, а гласањето се врши со заокружување на еден од наведените зборови.

Член 109

Претседателот на Собранието по завршувањето на гласањето ги соопштува резултатите од гласањето и врз основа на резултатот констатира дали предлогот за кој се гласало е усвоен или одбиен.

9. Записник и стенографски белешки

Член 110

- (1) За работата на седницата на Собранието се води записник.
- (2) Записникот ги содржи основните податоци за работата на седницата, предлозите што се поднесени и заклучоците што се усвоени во врска со прашањата од дневниот ред.

Член 111

Записникот, по правило, им се доставува на сите пратеници најдоцна три дена пред одржувањето на седницата на која треба да биде усвоен.

Член 112

За изготвување на записниците и за чување на оригиналите на записниците од седниците на Собранието се грижи генералниот секретар на Собранието.

Член 113

- (1) За работата на седницата на Собранието се водат стенографски белешки.
- (2) Составен дел на стенографските белешки се и неодржаните говори на пратениците што на седницата во текот на претресот писмено се приложени со ознака дека говорот не е одржан на седницата.
- (3) Стенографските белешки за работата на седницата на Собранието се чуваат во документацијата на Собранието, во електронски дигитален формат и во тврда копија/писмена форма.
- (4) Стенографските белешки се објавуваат на Интранет (внатрешна мрежа на Собранието) и на веб-страницата на Собранието (Интернет).
- (5) Начинот на објавување на стенографските белешки на Интранет и на веб-страницата на Собранието, правото на пратениците да вршат исправки во стенографските белешки и роковите, се уредуваат со акт што го донесува претседателот на Собранието.

VIII. ИЗБОРИ, ИМЕНУВАЊА, ОСТАВКИ И РАЗРЕШУВАЊА

1. Избор на работни тела на Собранието, постојани делегации и пратенички групи за соработка

Член 114

- (1) Изборот на претседател и членови на работните тела и нивните заменици, на шефови, членови и заменици на членовите на постојаните делегации на Собранието во меѓународните парламентарни собранија и претседатели и членови на пратеничките групи на Собранието за соработка со други парламенти, се врши од редот на пратениците во Собранието по предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, а врз основа на листата што ја предлагаат пратеничките групи.
- (2) Во предлогот од Комисијата се обезбедува соодветна застапеност на пратениците од пратеничките групи и од пратеници кои не се организирани во пратенички групи.
- (3) Во предлогот од Комисијата се обезбедува соодветна застапеност на пратениците од различен пол од пратеничките групи.
- (4) Претседателот и заменик на претседателот на Постојаната анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот се предлагаат од редот на пратениците од опозицијата.

(5) Секој предлог содржи онолку кандидати колку што се избираат членови на работното тело, односно на постојаните делегации и пратеничките групи за соработка.

(6) Секој пратеник има право да се изјасни во кое работно тело сака да биде член.

(7) Предлогот од ставот (1) на овој член се поднесува до претседателот на Собранието, кој го доставува на пратениците.

2. Избор на Влада

Член 115

Собранието избира Влада на начин и според постапка утврдена со Уставот и со овој деловник.

Член 116

Претседателот на Собранието, во рок од три дена од денот на приемот на писменото известување од претседателот на Републиката ги известува пратениците за кандидатот за претседател на Владата (во натамошниот текст: мандатор).

Член 117

(1) Мандаторот, во рок од 20 дена од денот на доверувањето на мандатот, на Собранието му поднесува предлог за состав на Владата и програмата.

(2) Предлогот за состав на Владата се доставува во писмена форма. Предлогот содржи име и презиме на кандидатот за претседател на Владата и на кандидатите за министри, со биографски податоци.

(3) Предлогот за состав на Владата и програмата, претседателот на Собранието ги доставува веднаш на пратениците.

(4) Седница за избор на Владата се одржува во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот за состав на Владата и програмата.

(5) Мандаторот ја образложува програмата и предлогот за состав на Владата на седницата на Собранието на која се врши избор на Владата.

Член 118

(1) По програмата на мандаторот и предлогот за состав на Владата, Собранието води единствен претрес. Претресот трае најмногу два дена.

(2) Редоследот на пратениците кои ќе учествуваат во претресот го утврдува претседателот на Собранието на начин кој обезбедува учество во претресот на пратеници од различни политички партии застапени во Собранието.

(3) Гласањето за избор на Владата се врши по предлогот за состав на Владата во целина, со јавно гласање. Гласањето се врши по завршување на претресот, а најдоцна во 24:00 часот.

(4) Владата е избрана ако за неа гласало мнозинството од вкупниот број пратеници.

Член 119

Претседателот на Собранието го известува претседателот на Републиката за изборот на Владата.

3. Избори, именувања и разрешувања на носители на јавни и други функции

Член 120

(1) Собранието врши избори, именувања и разрешувања на носители на јавни и други функции на начин утврден со Уставот и со закон.

(2) Собранието по точка на дневен ред за избори, именувања и разрешувања на носители на јавни и други функции води единствен претрес, а за секој предлог гласа одделно.

4. Оставки

Член 121

(1) Секој носител на јавна или друга функција што го избира или именува Собранието има право да поднесе оставка и може да ја образложи, во траење од 15 минути.

(2) Собранието на првата наредна седница, без претрес, констатира дека на носителот на јавната или друга функција мандатот му престанува.

IX. ДАВАЊЕ СВЕЧЕНА ИЗЈАВА

Член 122

(1) Претседателот на Собранието и потпретседателите на Собранието, претседателот на Владата, министрите и судиите на Уставниот суд на Република Северна Македонија, пред преземањето на должноста, даваат свечена изјава пред Собранието. Текстот на свечената изјава гласи:

„Изјавувам дека функцијата (се наведува функцијата) ќе ја вршам совесно и одговорно и ќе го почитувам Уставот и законите на Република Северна Македонија”.

(2) Текстот на свечената изјава на седницата на Собранието го чита претседателот на Собранието или претседавачот.

(3) Свечената изјава се потпишува и му се предава на претседателот на Собранието.

(4) Носителите на други јавни функции кои ги избира или именува Собранието, свечената изјава ја даваат и ја потпишуваат пред претседателот на Собранието.

X. РАБОТНИ ТЕЛА НА СОБРАНИЕТО

Член 123

(1) Собранието основа постојани и повремени работни тела.

(2) Работните тела разгледуваат предлози на закони, други акти што ги донесува Собранието, како и други прашања од надлежност на Собранието и вршат други работи утврдени со овој деловник.

Член 124

(1) Постојаните работни тела се основаат со одлука на Собранието.

(2) За извршување на посебни задачи, Собранието со одлука основа и повремени работни тела.

(3) Собранието со одлука може да основа анкетни комисии за сите области и за секое прашање од јавен интерес.

(4) Со одлуката за основање на работни тела и на анкетните комисии се утврдуваат делокругот и бројот на членовите.

(5) Составот на работните тела и на анкетните комисии се утврдува со одлука на Собранието, во зависност од бројот на пратениците во пратеничките групи, пратениците кои не се организирани во пратеничка група и во согласност со закон.

(6) Претседателите на анкетните комисии по правило се од редот на пратениците на пратеничките групи во опозиција.

Член 125

(1) Работното тело има претседател, заменик на претседателот, одреден број членови и нивни заменици.

(2) Работното тело може да има двајца членови од редот на научните и стручните работници, кои ги избира Собранието по предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата.

(3) Членовите на работното тело од ставот (2) на овој член, не можат да бидат членови на органите на политичките партии, а во работата на работното тело учествуваат без право на одлучување.

Член 126

(1) Работното тело работи на седници.

(2) Седница на работното тело свикува претседателот на работното тело. Претседателот свикува седница и ако тоа го побара претседателот на Собранието или најмалку една третина од членовите на телото, кои треба да достават материјал за прашањето што предлагаат да се стави на дневен ред на седницата.

(3) Ако претседателот на работното тело не свикува седница кога е должен тоа да го стори или ако работното тело нема претседател седницата ја свикува претседателот на Собранието и со седницата претседава членот на работното тело што ќе го определи претседателот на Собранието до завршување на седницата.

(4) Поканата за седница со предлогот на дневниот ред и материјалите што ќе се разгледуваат на седницата, претседателот на работното тело им ги доставува на членовите на работното тело по правило пет дена пред денот на одржувањето на седницата.

(5) Во итни случаи седница на работно тело може да се одржи во пократок рок, а дневниот ред може да се достави и на самата седница.

(6) Претседателот на работното тело е должен итноста за свикување на седницата утврдена во ставот (5) на овој член да ја образложи.

(7) За одржувањето на седницата на работното тело се известуваат пратениците и преку веб-страницата на Собранието.

(8) Претседателот на работното тело, за свиканата седница ја известува Владата и претставникот на предлагачот за прашањата и предлозите што работното тело ќе ги претресува.

Член 127

(1) На седница на работното тело може да присуствува и во работата да учествува претставник, односно повереник на Владата, претставник на орган на државната управа кога на седницата се разгледува прашање од нивниот делокруг, како и секој подносител чиј предлог се разгледува.

(2) На седница на работното тело кога се разгледува предлог на закон или друг акт во второ читање задолжително присуствува и во работата учествува претставник на Владата и претставник на подносителот чиј предлог се разгледува.

(3) На седницата на работното тело може да присуствува и овластениот претставник на предлагачот на закон поднесен од најмалку 10.000 избирачи.

(4) Пратеник кој не е член на работното тело има право да присуствува на седницата на работното тело и да учествува во неговата работа, без право на одлучување. Пратеникот нема право да говори за неправилна примена на Деловникот, а правото на реплика го користи на начин утврден во членот 95 од овој деловник.

Член 128

(1) Работните тела, заради извршување на работите и задачите од својот делокруг, можат да бараат податоци и информации од органите на државната управа и од други органи и организации.

(2) Научните и стручните работници кои биле ангажирани од Владата и учествувале во подготовката на предлогот на законот имаат право да присуствуваат и да учествуваат во расправата на седницата на работно тело кога предлогот на законот се разгледува во прво и второ читање. При доставувањето на предлогот на законот, Владата известува кои научни и стручни работници ќе присуствуваат на седницата на работното тело.

(3) Работното тело може на седницата да поканува научни, стручни и јавни работници и претставници на општините, на градот Скопје, на јавните претпријатија, синдикатите и на други организации, институции и здруженија заради изнесување на мислења по прашањата што се разгледуваат на седницата на телото.

Член 129

(1) Работно тело може да одлучи да одржи седница за јавна расправа. На јавната расправа се покануваат претставници од членот 128 ставови (2) и (3) од овој деловник и претставници од граѓански организации.

(2) Работното тело од одржаната јавна расправа изготвува извештај кој се доставува до претседателот на Собранието.

Член 130

Работните тела не можат да имаат истражни или други судски функции.

Член 131

(1) Дневниот ред на седницата на работното тело се утврдува на почетокот на седницата.

(2) Во дневниот ред може да се внесат и прашања што ги предложиле пратениците, претседателот на Собранието и Владата.

(3) Иницијативи за расправа по одделни прашања на работното тело можат да дадат и други работни тела на Собранието, органи на државната управа, општините, градот Скопје, институциите, здруженијата на граѓаните.

Член 132

(1) Предлозите на законите и другите акти ги разгледуваат матичното работно тело и Законодавно-правната комисија.

(2) Предлозите на законите и други акти можат да ги разгледуваат и други работни тела (во натамошниот текст: заинтересирано работно тело).

(3) Матичното работно тело зазема став по мислењата и предлозите на заинтересираното работно тело.

(4) На седница на матичното работно тело на која се расправа за мислењето на заинтересираното работно тело се поканува и претставник на заинтересираното работно тело.

(5) Претседателите на матичното и на заинтересираното работно тело можат да се согласат да одржат заедничка седница. Работните тела на заедничката седница гласаат одвоено.

(6) Ако матичното работно тело не го усвои мислењето на заинтересираното работно тело, известителот на заинтересираното работно тело може мислењето да го изнесе на седница на Собранието.

(7) Работните тела можат да соработуваат со соодветните работни тела на парламентите на другите држави и на меѓународни организации.

Член 133

- (1) За присуството на членовите на работното тело се води евиденција.
- (2) Членот на работното тело, кој е спречен да присуствува на седница е должен за тоа навреме да го извести претседателот на работното тело.
- (3) На член на работно тело кој отсуствува најмалку трипати од седницата на работното тело, а за тоа не го известил претседателот на работното тело, му се одбива 5% од платата за секој ден отсуство, за што акт донесува Комисијата за прашања на изборите и именувањата.
- (4) Работното тело може да предложи Собранието да разреши член на работното тело кој трипати еднопдруго неоправдано отсуствувал од седниците на работното тело.

Член 134

- (1) За проучување на одделни прашања од својот делокруг или за подготвување на предлози на акти, работните тела можат да основаат работни групи. Членовите на работните групи се определуваат од редот на членовите на работното тело, пратениците, научните, стручните и јавните работници, како и од претставници на органите на државната управа и од други органи и организации.
- (2) Работните групи дејствуваат во рамките на работното тело и не можат самостојно да истапуваат.
- (3) Работните групи на работното тело му доставуваат извештај.

Член 135

- (1) Работното тело зазема став за секое прашање што го разгледува и поднесува извештај до претседателот на Собранието.
- (2) Претресот по одделно прашање може да заврши и со прост премин.
- (3) Расправата на седницата на работното тело се води без оглед на бројот на присутни членови на работното тело.
- (4) Работното тело може да заземе став ако на седницата присуствува мнозинство од вкупниот број на членови на работното тело. Работното тело зазема став со мнозинство гласови од присутните членови, а најмалку со една третина од вкупниот број членови.
- (5) Извештајот го содржи ставот на работното тело со образложение. Во извештајот се внесуваат и сите изнесени и издвоени мислења и предлози по прашањето што било разгледувано на седницата на работното тело.
- (6) Претседателот на работното тело го потпишува извештајот и е одговорен за неговата веродостојност.
- (7) Ако претседателот на работното тело не го потпише извештајот, извештајот го потпишуваат мнозинството членови од присутните, а најмалку една третина од вкупниот број членови на работното тело.

Член 136

- (1) Работното тело определува известител. Известител на работното тело по правило е претседателот, а за одделни точки од дневниот ред работното тело може да определи и друг член за известител.
- (2) Известителот на работното тело на седницата на Собранието ги застапува ставовите на работното тело.
- (3) Известителот не може да го менува ставот на работното тело или да се откаже од него, ако за тоа не го овластило работното тело.

Член 137

Матичното работно тело и Законодавно-правната комисија можат да му предложат на Собранието да го одложи претресот по одделно прашање.

Член 138

(1) За седниците на работното тело се води записник.

(2) Во записникот се внесуваат имињата на присутните и отсутните членови на работното тело и имињата на други учесници на седницата, усните и писмените предлози, ставовите на работното тело, резултатите на секое гласање, секое издвоено мислење, како и известителите кои ги определило работното тело.

(3) Записникот усвоен од седницата на работното тело го потпишува претседателот на работното тело и собранискиот службеник кој го изготвил записникот.

XI. ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНИ И ДРУГИ АКТИ

1. Поведување на постапка

Член 139

Право да предлага донесување на закон има секој пратеник во Собранието, Владата и најмалку 10.000 избирачи (овластен предлагач на закон).

Член 140

(1) Иницијатива за донесување на закон до овластените предлагачи, може да даде секој граѓанин, група граѓани, институции и здруженија.

(2) Иницијативата упатена до Собранието се доставува до пратениците и за тоа се известува подносителот на иницијативата.

Член 141

Ако предлагач на закон е група пратеници, еден пратеник се определува како претставник на предлагачот. Ако тој не е определен, се смета дека претставник на предлагачот е првиот потпишан пратеник.

2. Содржина на предлогот на закон

Член 142

(1) Предлогот на закон содржи наслов на законот, вовед, текст на одредбите на законот и образложение.

(2) Предлог-законите со кои се врши усогласување со прописите на Европската Унија, се означуваат со (*) како фуснота која се става на крајот на насловот, а во текстот на фуснотата се наведува појаснување кое содржи наслов и CELEX број на прописот, односно прописите на Европската Унија со кои се усогласува законот и тоа: „Со овој закон се врши усогласување со прописот/прописите на Европската Унија (наслов), број (CELEX број)“.

(3) Воведот содржи:

1. оценка на состојбите во областа што треба да се уреди со законот и причините за донесување на законот;

2. целите, начелата и основните решенија на предлогот на закон;

3. оценка на финансиските последици од предлогот на закон врз Буџетот и другите јавни финансиски средства и

4. процена на финансиските средства потребни за спроведување на законот и начинот на нивното обезбедување, како и податоци за тоа дали спроведувањето на законот повлекува материјални обврски за одделни субјекти.

(4) Воведот може да содржи:

1. преглед на регулативи од други правни системи и усогласеност на предлогот на закон со правото на Европската Унија;
2. посебен осврт на родовата еднаквост;
3. преглед на законите што треба да се изменат со донесувањето на законот и прописите што треба да се донесат за спроведување на законот;
4. други последици што ќе произлезат од предложените решенија и
5. процена на влијание на регулативата.

(5) Кога предлогот на закон содржи одредби со кои се врши усогласување со правото на Европската Унија, на предната страна има европско знаме, а во воведот се наведуваат и податоци за изворниот акт на Европската Унија со полн наслов, број и датум.

(6) Со предлогот на закон се поднесува и изјава за усогласеност, потпис на надлежниот министер и јасно наведување на правниот акт на Европската Унија со кој е извршено усогласувањето.

(7) Образложението содржи објаснување на содржината на одредбите од предлогот на законот, меѓусебната поврзаност на решенијата содржани во нив и последиците што ќе произлезат од предложените решенија.

(8) Ако предлогот на закон содржи одредби кои имаат повратно дејство, предлагачот е должен посебно да ги образложи причините за нивното предлагање.

(9) Подносителот на предлогот на закон со кој се вршат изменувања и дополнувања на законот, кон предлогот на законот доставува и текст на одредбите на постојниот закон што се менуваат, односно се дополнуваат.

Член 143

Ако предлогот на закон или друг акт не е подготвен во согласност со одредбите од овој деловник, претседателот на Собранието, пред да го достави на пратениците, ќе побара од предлагачот да го усогласи со одредбите од овој деловник. Ако предлагачот не го дополни предлогот на законот во рок од 15 дена од барањето на претседателот на Собранието се смета дека предлогот на законот не е поднесен.

3. Поднесување и упатување на предлогот на закон

Член 144

Предлогот на закон се поднесува до претседателот на Собранието во писмена и електронска форма. Кога овластен предлагач на закон се најмалку 10.000 избирачи, предлогот на законот се поднесува до претседателот на Собранието во писмена форма. Претседателот на Собранието веднаш, а најдоцна во рок од три работни дена од денот на поднесувањето, го доставува до пратениците, во писмена и електронска форма, со што започнува законодавната постапка.

Член 145

(1) Предлогот на закон што не го поднела Владата, претседателот на Собранието ќе го достави до Владата, заради давање на мислење.

(2) Ако Владата не достави мислење, Собранието и работните тела, предлогот на закон го разгледуваат без мислење.

4. Прво читање

4.1. Разгледување на предлог на закон во работните тела

Член 146

Собранието, матичното работно тело и Законодавно-правната комисија во првото читање одржуваат општ претрес по предлогот на законот.

Член 147

(1) Пред предлогот на закон да се претресе на седницата на Собранието, го разгледува матичното работно тело и Законодавно-правната комисија во рок од три работни дена пред денот определен за одржување на седницата на Собранието.

(2) Ако предлогот на закон содржи одредби со кои се ангажираат финансиски средства, предлогот може да го разгледа работното тело во чиј делокруг спаѓаат прашањата на буџетот и финансиите во поглед на влијанието на овие одредби врз средствата со кои се располага и на можните извори за финансирање на предложените решенија.

Член 148

(1) Матичното работно тело го разгледува предлогот на законот од гледна точка на потребата од донесување на законот, начелата врз кои треба да се засновува законот, основните односи што се уредуваат со законот и начинот на кој се предлага нивното уредување.

(2) Законодавно-правната комисија го разгледува предлогот на законот од гледна точка на потребата од донесување на законот и неговата усогласеност со Уставот.

Член 149

(1) Извештаите на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија содржат мислење за тоа дали предлогот на законот е прифатлив и дали треба да се даде на натамошно читање.

(2) Извештаите по предлогот на законот се доставуваат до претседателот на Собранието, кој ги доставува до сите пратеници, до предлагачот на законот и до Владата ако таа не е предлагач.

4.2. Разгледување на предлог на закон на седница на Собранието

Член 150

Седница на Собранието за прво читање на предлог на закон се одржува во рок од 10 работни дена од денот на донесувањето на решението за свикување на седницата, но не подолго од 20 работни дена од денот на доставувањето на предлогот на законот до пратениците.

Член 151

(1) По општата расправа Собранието одлучува дали предлогот на законот може да се даде на второ читање.

(2) Ако Собранието одлучи дека предлогот на законот е прифатлив и може да се даде на натамошно читање се продолжува со законодавната постапка.

(3) Ако Собранието одлучи дека предлогот на законот не е прифатлив и не може да се даде на натамошно читање, законодавната постапка се прекинува. Истиот предлог на закон не може повторно да се поднесе во рок од три месеци.

Член 152

(1) За предлогот на закон кој е од поширок интерес, Собранието по општата расправа, може да одлучи по тој закон да се спроведе јавна дискусија и да определи матично работно тело што ќе ја организира јавната дискусија.

(2) Барање за одржување на јавна дискусија за предлог на закон од поширок интерес може да поднесат матичното работно тело, координатор на пратеничка група и најмалку пет пратеници. Барањето во писмена форма се поднесува до претседателот на Собранието пред почетокот на седницата за општата расправа по предлогот на законот.

(3) За барањето од ставот (2) на овој член одлучува Собранието.

Член 153

(1) Работното тело кое ја организира јавната дискусија ќе:

1. се грижи предлогот на законот да се објави за да им биде достапен на граѓаните, јавните установи, институциите, здруженијата на граѓаните, политичките партии, синдикатите и други заинтересирани субјекти;

2. обезбеди собирање и средување на мислењата и предлозите што биле изнесени во текот на јавната дискусија и

3. подготви извештај за резултатите од јавната дискусија.

(2) За извршувањето на задачите од ставот (1) на овој член, матичното работно тело може да основа посебна работна група.

Член 154

(1) Сите заинтересирани субјекти од членот 153 став (1) точка 1. од овој деловник, се известуваат за јавната дискусија преку собранискиот канал и преку дневниот печат што ќе го определи надлежното работно тело.

(2) Предлогот на законот што се става на јавна дискусија се објавува на веб-страницата на Собранието на посебен банер за јавна дискусија.

(3) Со предлогот на закон се објавува и повик за доставување мислења и предлози и се определува рокот во кој тие можат да се доставуваат.

Член 155

(1) Врз основа на мислењата и предлозите изнесени во јавната дискусија, матичното работно тело согласно со членот 135 од овој деловник подготвува извештај и го доставува до претседателот на Собранието заедно со предлогот на законот за второ читање.

(2) Претседателот на Собранието извештајот од одржаната јавна дискусија на работното тело го доставува до сите пратеници и до предлагачот.

5. Второ читање

5.1. Разгледување на предлог на закон во работните тела

Член 156

(1) Матичното работно тело и Законодавно-правната комисија, во рок од седум работни дена по одржаната седница на Собранието за првото читање на предлог на законот, свикуваат седница на која се разгледува предлог на законот во второ читање.

(2) Во матичното работно тело и во Законодавно-правната комисија свиканата седница во второ читање може да трае најмногу пет дена од денот на свикувањето на седниците.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член нема да се применува на Изборниот законик, Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Законот за Собранието на Република Северна Македонија, Законот за пратениците и Законот за финансирање на политичките партии.

(4) Матичното работно тело и Законодавно-правната комисија, ги претресуваат одредбите од предлогот на законот поединечно и поднесените амандмани и гласаат по нив. Работните тела можат да поднесат и свои амандмани.

Член 157

(1) Предлогот за изменување или дополнување на предлогот на законот се поднесува во форма на амандман.

(2) Амандман може да поднесе секој пратеник во Собранието, пратеничка група и работно тело.

(3) Амандманот се поднесува до претседателот на Собранието во писмена форма и мора да биде образложен и потпишан од предлагачот.

(4) Ако амандманот содржи одредби со кои се ангажираат финансиски средства, предлагачот на амандманот е должен истовремено да укаже и на можните извори за обезбедување на тие средства.

Член 158

(1) Амандман може да се поднесе најдоцна два работни дена пред одржување на седницата на матичното работно тело или на Законодавно-правната комисија.

(2) Ако предлогот на законот се предлага да биде донесен во скратена постапка, амандман може да се поднесе до почетокот на седницата за второто читање на предлогот на законот.

(3) Кога законот се носи по итна постапка амандман може да се поднесе до завршување на претресот.

(4) По исклучок, амандман може да се поднесе до крајот на претресот по предлогот на законот, ако со него се врши усогласување на одредбите во текстот што се измениле поради претходно усвојување на еден или повеќе амандмани.

Член 159

Претседателот на Собранието амандманите веднаш ги доставува до пратениците, матичното работно тело и Законодавно-правната комисија.

Член 160

(1) За секој амандман се води претрес и се гласа одделно.

(2) Ако на иста одредба од предлогот на законот се поднесени два или повеќе различни амандмани, за амандманите се гласа според редот по кој се поднесени.

(3) Ако со некој од амандманите се предлага бришење на одделна одредба од предлогот на законот, прво се гласа за тој амандман и ако амандманот се усвои, не се гласа за другите амандмани на тој член.

(4) Ако на иста одредба се поднесени два или повеќе амандмани со иста содржина, на предлог на претседателот, работното тело може да одлучи по амандманите да се води единствен претрес, а да се гласа за секој амандман одделно.

(5) Подносителот на амандман може да го измени, дополни или повлече амандманот до завршувањето на претресот по амандманите на членот на кој тој поднел амандман.

Член 161

(1) Во случај кога со предлог на закон се менува или дополнува закон, може да се поднесат амандмани само на членовите кои со предлогот на закон се менуваат или дополнуваат.

(2) По исклучок амандман може да се поднесе за внесување на преодни и завршни одредби на предлогот на закон.

(3) Ако амандманот на предлогот на законот содржи одредби со кои се ангажираат финансиски средства, претседателот на Собранието веднаш го доставува и на работното тело во чиј делокруг спаѓаат прашањата на буџетот и финансиите, за да го проучи влијанието на амандманот врз средствата со кои се располага и можните извори за финансирање на предложените решенија и за тоа да го извести матичното работно тело и Законодавно-правната комисија.

Член 162

(1) Матичното работно тело и Законодавно-правната комисија, по завршувањето на претресот најдоцна во рок од пет работни дена подготвуваат текст на предлогот на законот во кој се вградуваат усвоените амандмани (во натамошниот текст: дополнет предлог) и образложение.

(2) Во образложението се наведуваат разликите на решенијата од текстот на предлогот на законот и дополнетиот предлог, како и причините за тие измени. Ако во дополнетиот предлог постојат одредби со повратно дејство тие посебно се образложуваат.

(3) Ако при подготвување на дополнетиот предлог, се појават разлики во ставовите на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија, работните тела одржуваат заедничка седница заради усогласување на ставовите.

(4) Ако матичното работно тело и Законодавно-правната комисија не ги усогласат ставовите, за тоа одлучува Собранието.

5.2. Разгледување на предлог на закон на седница на Собрание

Член 163

(1) На второто читање на седница на Собрание се води претрес само по оние членови од предлог на закон што се изменети со амандмани на работните тела и само на тие членови може да се поднесат амандмани.

(2) Амандмани можат да поднесат пратеничка група, секој (еден) пратеник и предлагачот, најдоцна во рок од три работни дена пред денот определен за одржување на седницата на Собранието.

(3) Ако предлогот на законот се предлага да биде донесен во скратена постапка, амандман може да се поднесе до почетокот на седницата за второто читање на предлогот на законот.

(4) По исклучок, амандман може да се поднесе до крајот на претресот по предлогот на законот, ако со него се врши усогласување на одредбите во текстот што се измениле поради претходно усвојување на еден или повеќе амандмани.

(5) Кога законот се носи по итна постапка амандман може да се поднесе до завршување на претресот.

(6) Поднесувањето и гласањето по амандманите на седница на Собранието се врши согласно со членовите 158, 160 и 161, доколку со овој деловник поинаку не е определено.

(7) Само подносителот на амандманот може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно три минути.

(8) Доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно три минути.

Член 164

(1) Амандманот се усвојува со мнозинство гласови од присутните пратеници, а најмалку со една третина од вкупниот број пратеници, без оглед на мнозинството гласови потребно за донесување на законот, утврдено со Уставот.

(2) Амандманот на подносителот на предлог на законот и амандманот со кој тој се согласил се смета за составен дел на предлогот на законот.

Член 165

(1) Ако се усвоени амандмани на повеќе од една третина од членовите на дополнетиот предлог на закон, по завршеното второ читање се подготвува и правно-технички се уредува текстот на законот за трето читање.

(2) Ако предлогот на закон е поднесен од Владата, Собранието може во случајот од ставот (1) на овој член, да одлучи Владата да го изготви текстот на предлогот на закон за третото читање.

(3) Ако матичното работно тело и Законодавно-правната комисија констатираат дека одделни одредби од предлогот на закон при усвојување на амандманите во второто читање меѓу себе се неусогласени или не се во согласност со Уставот или со други закони, за тоа го известуваат Собранието и предлагаат можни решенија.

Член 166

(1) Ако на второто читање на седница на Собранието се усвоени амандмани на помалку од една третина од членовите на изменетиот предлог на закон, Собранието може да одлучи третото читање на предлогот на закон да се одржи на истата седница.

(2) Претседавачот одлучува дали третото читање ќе се одржи веднаш по усвојувањето на одлуката од ставот (1) на овој член.

Член 167

Ако Собранието во текот на второто читање не усвои ниту еден амандман на дополнетиот предлог на закон, се преминува на гласање по предлогот на законот на истата седница.

6. Трето читање

6.1. Разгледување на предлог на закон на седница на Собрание

Член 168

Третото читање на предлогот на закон по правило се одржува на првата наредна седница по второто читање на седницата на Собранието. Во оваа фаза работните тела не расправаат.

Член 169

(1) Во текот на третото читање Собранието расправа и одлучува само по членовите на дополнетиот предлог на закон за кои се поднесени амандмани и одлучува за предлогот на закон во целина.

(2) Во текот на третото читање на предлог на закон, амандмани можат да се поднесат само на членовите на кои биле усвоени амандмани во текот на второто читање на седницата на Собранието.

(3) Амандман може да поднесе предлагачот и пратеник, најдоцна во рок од два работни дена пред денот определен за одржување на седница на Собрание.

(4) Претресот по амандманите се одвива согласно со членот 160 од овој деловник.

7. Гласање и изјаснување на седница на Собрание

Член 170

(1) Претседателот на Собранието може расправата по предлогот на закон, амандманите и другите акти од надлежност на Собранието да ја заврши, а за гласањето по истите да определи ден и час кога Собранието ќе се изјасни.

(2) Собранието се изјаснува по предлогот на законот, амандманите и другите акти од надлежност на Собранието без расправа.

8. Мнозинство потребно за донесување на закон

Член 171

Законите се донесуваат со мнозинството гласови на пратениците утврдено во Уставот и во закон.

9. Итна постапка за донесување на закон

Член 172

(1) По исклучок закон може да се донесе и по итна постапка.

(2) По итна постапка може да се донесе закон кога тоа е неопходно заради спречување и отстранување на големи нарушувања во стопанството или кога тоа го бараат интересите на безбедноста и одбраната на Републиката или при големи природни непогоди, епидемии или други вонредни и неодложни случаи.

(3) Предлогот, законот да се донесе по итна постапка, предлагачот е должен да го образложи.

(4) Кон предлогот, законот да се донесе по итна постапка се поднесува и предлогот на законот чие донесување се предлага.

Член 173

(1) За оправданоста на предлогот, законот да се донесе по итна постапка, одлучува Собранието без претрес.

(2) Ако Собранието одлучи да расправа по предлогот, законот да се донесе по итна постапка, ги задолжува матичното работно тело и Законодавно-правната комисија да расправаат по предлогот на закон.

(3) Седницата на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија се свикува и започнува веднаш, но не подоцна од 24 часа од задолжувањето од ставот (2) на овој член.

(4) Седницата од ставот (3) на овој член ќе заврши во рок од 24 часа од започнувањето.

Член 174

(1) Кога предлогот на закон се разгледува по итна постапка, не се одржува општ претрес. Второто и третото читање се одржуваат на иста седница. Во тој случај второто читање започнува со претрес по предлогот на законот согласно со одредбите од овој деловник за второто читање.

(2) Собранието по предлогот на претседателот на Собранието, координатор на пратеничка група или еден пратеник чие барање го поддржуваат најмалку 10 пратеници, може да побара од матичното работно тело и Законодавно-правната комисија да се изјаснат по амандманите поднесени по завршувањето на нивните седници.

10. Скратена постапка за донесување на закон

Член 175

Предлагачот на предлогот на закон може да му предложи на Собранието да расправа по предлогот на закон по скратена постапка во случај кога:

- не е во прашање сложен и обемен закон,
- престанок на важноста на некој закон или одделни одредби од некој закон или
- не се во прашање сложени или обемни усогласувања на законот со правото на Европската Унија.

Член 176

(1) Ако Собранието одлучи да расправа, предлогот на закон да се донесе по скратена постапка, претседателот на Собранието веднаш го задолжува матичното работно тело и Законодавно-правната комисија да расправаат по предлогот на закон.

(2) Седницата на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија се свикува и започнува веднаш, но не подоцна од 24 часа од задолжувањето од ставот (1) на овој член, ниту порано од шест часа од задолжувањето од ставот (1) на овој член, а ќе заврши во рок од три дена од започнувањето.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член нема да се применува на Изборниот законик, Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Законот за Собранието на Република Северна Македонија, Законот за пратениците и Законот за финансирање на политичките партии.

(4) Кога предлогот на закон се разгледува по скратена постапка Собранието одржува општ претрес.

(5) Второто и третото читање се одржуваат на иста седница. Во тој случај второто читање започнува со претрес по предлогот на законот во согласност со одредбите од овој деловник за второ читање. Амандмани можат да се поднесат на седницата до почетокот на третото читање на предлогот на законот.

11. Разгледување на седница на работно тело на предлог на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, предлог на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и на предлог на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија

Член 177

(1) Општиот претрес по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и по предлогот на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија, во матичното работно тело и во Законодавно-правната комисија може да трае најмногу три работни дена.

(2) Член на работното тело и пратеник во текот на општиот претрес може да говорат повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути.

(3) Предлагачот и претставникот на Владата, кога Владата не е предлагач, може да говорат повеќе пати, но не повеќе од 15 минути вкупно.

(4) Доколку подносителите на предлогот на закон се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по предлог на законот во времетраење од вкупно 15 минути.

Член 178

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на постапката за разгледување на предлогот на закон во работните тела во прво читање соодветно се применуваат и при општиот претрес на предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и по предлогот на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија.

Член 179

(1) Второто читање по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и по предлог на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија во матичното работно тело и во Законодавно-правната комисија може да трае најмногу три работни дена.

(2) Член на работното тело и пратеник во текот на претресот по амандман може да говорат само еднаш во траење од 10 минути. Координатор на пратеничката група или еден пратеник определен од пратеничката група или од координаторот на пратеничката група во претрес по амандман може да говори само еднаш во траење од 15 минути.

(3) Само подносителот на амандманот може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути.

Член 180

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на постапката за разгледување на предлог на закон во работните тела во второ читање соодветно се применуваат и при второто читање на предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и по предлогот на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија.

Член 181

(1) Расправата во матичното работно тело и во Законодавно-правната комисија по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за финансиите и буџетот, по предлогот на закон од надлежност на матичното работно тело за економските прашања и по предлогот на закон со кој се врши усогласување со правото на Европската Унија, кои се разгледуваат по скратена или итна постапка, може да трае најмногу два работни дена.

(2) Член на работното тело и пратеник во текот на претресот по амандман може да говори само еднаш во траење од 10 минути. Координатор на пратеничката група или еден пратеник определен од пратеничката група или од координаторот на пратеничката група во претрес по амандман, може да говори само еднаш во траење од 15 минути.

(3) Само подносителот на амандманот може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути.

12. Потпишување и објавување на актите

Член 182

- (1) Текстот на законот не се потпишува.
- (2) Другите прописи и општи акти што ги донесува Собранието, ги потпишува претседателот на Собранието.
- (3) Актите што самостојно ги донесуваат работните тела ги потпишува претседателот на телото што го донело актот.

Член 183

- (1) Претседателот на Собранието, веднаш по донесувањето, законот го доставува до претседателот на Републиката заради потпишување на указот за прогласување на законот.
- (2) Ако претседателот на Републиката одлучи да не го потпише указот за прогласување на законот, Собранието повторно го разгледува законот во фаза на трето читање, во рок од 30 дена од денот на донесувањето на законот.
- (3) По повторното разгледување на законот, амандмани можат да се поднесуваат само во врска со укажувањето на претседателот на Републиката.

Член 184

- (1) Законите, другите прописи и општи акти пред да влезат во сила, се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија”.
- (2) Заклучоците на Собранието се објавуваат во гласилото на Собранието, а ако Собранието одлучи и во „Службен весник на Република Северна Македонија”.
- (3) Заклучоците на работните тела, ако тие одлучат, се објавуваат на веб-страницата на Собранието.

13. Автентично толкување на закон

Член 185

Барање за давање на автентично толкување на закон може да поднесе секој пратеник, Владата, Уставниот суд на Република Северна Македонија, Врховниот суд на Република Северна Македонија, Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, народниот правобранител, градоначалниците на општините и на градот Скопје и советите на општините и на градот Скопје, доколку потребата од автентично толкување настанала во врска со примена на законите во нивното работење.

Член 186

- (1) Барањето за давање на автентично толкување на закон се поднесува до претседателот на Собранието и содржи наслов на законот, одредби на кои се бара толкување и причините за тоа.
- (2) Барањето за давање на автентично толкување на закон, претседателот на Собранието го упатува до Законодавно-правната комисија и до Владата.
- (3) По барањето за давање на автентично толкување на закон, Законодавно-правната комисија може да бара мислење од матичното работно тело на Собранието.
- (4) Законодавно-правната комисија, откако ќе прибави мислења од Владата и од матичното работно тело, оценува дали барањето за давање на автентично толкување е оправдано.
- (5) Ако Законодавно-правната комисија оцени дека барањето за давање на автентично толкување е оправдано, изготвува предлог на автентично толкување и го доставува до Собранието.

(6) По предлогот за автентично толкување на закон и по поднесени амандмани, Собранието расправа и одлучува на иста седница. Амандмани по предлогот за автентично толкување на закон се поднесуваат до почетокот на седницата на Собранието.

(7) Предлогот на автентичното толкување се усвојува со истото мнозинство со кое се донесува законот на кој се дава автентичното толкување.

(8) Автентичното толкување се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(9) Ако Законодавно-правната комисија оцени дека барањето за давање на автентично толкување не е оправдано, ќе поднесе извештај на Собранието, кое одлучува по барањето. За одлуката на Собранието се известува подносителот на барањето.

14. Постапка за утврдување пречистен текст на закон

Член 187

(1) Ако законот е повеќе пати изменуван или дополнуван или ако со законот се вршат пообемни изменувања и дополнувања, предлагачот на законот може да предложи да се утврди пречистен текст на законот.

(2) Ако оцени дека тоа е оправдано, Собранието со законот од ставот (1) на овој член ќе ја овласти Законодавно-правната комисија да утврди пречистен текст на законот и да го објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ во рок од 30 дена од денот на објавувањето на законот за изменување и дополнување на законот во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(3) Пречистениот текст на законот го изготвува предлагачот на законот и на Законодавно-правната комисија и го поднесува за утврдување во рок од 15 дена од денот на објавувањето на законот за изменување и дополнување на законот во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(4) Собранието, преку Законодавно-правната комисија, задолжително изготвува пречистен текст на закон, кој е менуван или дополнуван повеќе од трипати.

15. Постапка по предлози на закони по истекот на мандатот на составот на Собранието

Член 188

(1) Со истекот на мандатот на составот на Собранието завршуваат сите законодавни постапки и постапки за донесување на други акти започнати во мандатниот период.

(2) По исклучок, продолжува законодавната постапка започната на предлог на 10.000 избирачи, на Владата доколку во рок од 30 дена од нејзиниот избор Владата извести дека тоа е потребно, како и постапките започнати на предлог на пратениците од претходниот состав, а пратениците го презеле во рок од 30 дена од конституирањето на Собранието.

16. Постапка за донесување на Буџет и Завршна сметка на Буџетот

16.1 Постапка за донесување на Буџет

Член 189

(1) Предлогот на буџетот на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: предлог на буџетот) со потребната документација согласно со закон, Владата го поднесува до претседателот на Собранието во рокот утврден со закон.

(2) Општиот претрес и претресот по амандманите во матичното работно тело завршува најдоцна до крајот на месец ноември.

(3) Планот за начинот и времетраењето на расправата по предлогот на буџетот го подготвува претседателот на Собранието, по претходна консултација со претседателот на матичното работно тело. Планот подготвен од претседателот на Собранието се усогласува на посебна координација.

(4) За седницата на матичното работно тело се обезбедува директен пренос преку Собранискиот канал.

(5) Законодавно-правната комисија не го разгледува предлогот на буџетот.

(6) Во постапката за разгледување на предлогот на буџетот во матичното работно тело пратеникот има право на две реплики во траење од по три минути и две контра реплики во траење од по една минута, а за неправилна примена на Деловникот соодветно се применува членот 94 став (5) од овој деловник.

Член 190

(1) По предлог на буџетот матичното работно тело одржува општ претрес, кој трае најмногу четири дена.

(2) Образложение на предлогот на буџетот дава претставникот на Владата, во траење од 30 минути.

(3) Пратеник во општиот претрес може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на Владата во општиот претрес може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

Член 191

(1) Амандман на предлогот на буџетот може да се поднесе најдоцна три работни дена пред денот определен за одржување на седницата на матичното работно тело. За поднесувањето на амандманите соодветно се применува членот 157 од овој деловник.

(2) Претресот по амандманите се води во матичното работно тело и трае најмногу шест дена.

(3) Пратеник во претрес по амандман може да говори само еднаш во траење од 10 минути. Претставникот на Владата за прифатливоста на амандман може да говори само еднаш во траење од пет минути.

(4) Подносителот на амандманот може да даде образложение и да говори по амандманот само еднаш во траење од 15 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот само еднаш во траење од 15 минути.

(5) Претресот и гласањето по амандманите се врши соодветно со членот 160 од овој Деловник.

Член 192

(1) Ако претресот по амандманите во матичното работно тело не заврши во рокот предвиден во членот 191 став (2) од овој деловник, претресот по останатите амандмани продолжува во наредните два дена (дополнителен рок).

(2) Планот за начинот и времетраењето на претресот по останатите амандмани го подготвува претседателот на матичното работно тело по претходна консултација со координаторите на пратеничките групи. Времето се распределува одделно за секој од останатите амандмани, а го опфаќа и времето за произнесување на претставникот на Владата за прифатливоста на амандманот.

(3) Ако претресот по амандманите не заврши и во дополнителниот рок, матичното работно тело наредниот ден гласа за секој останат амандман поединечно без претрес, најдоцна до 24:00 часот.

(4) По завршувањето на претресот по амандманите матичното работно тело е должно да поднесе извештај до претседателот на Собранието, потпишан од претседателот, односно претседавачот со седницата, кој го доставува до пратениците и до Владата.

Член 193

(1) Владата подготвува дополнет предлог на буџетот. Дополнетиот предлог на буџетот претставува нов интегрален текст во кој Владата ги вградила амандманите со кои се согласила и потребните изменувања и дополнувања на предлог на буџетот. Кон дополнетиот предлог на буџетот се доставува и образложение.

(2) На дополнетиот предлог на буџетот амандмани можат да се поднесат најдоцна во рок од три дена пред денот определен за одржување на седницата на Собранието, само на оние делови кои во дополнетиот предлог на буџетот се изменети. Амандмани можат да поднесат секој пратеник, пратеничка група и Владата.

(3) За претресот и гласањето по амандманите на дополнетиот предлог на буџетот соодветно се применуваат членовите 163 и 164 од овој деловник.

Член 194

(1) Претресот по предлогот на буџетот, односно по дополнетиот предлог на буџетот на седница на Собранието, се води во втората недела на месец декември и трае најмногу пет дена. Пратеникот во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на Владата може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(2) Собранието го донесува Буџетот најдоцна до рокот утврден со закон.

16.2 Постапка за изменување и дополнување на Буџетот

Член 195

(1) Ако предлогот за изменување и дополнување на Буџетот, Владата го поднесе до Собранието најдоцна до 30 јуни, во постапката за негово разгледување и донесување ќе се применуваат одредбите кои се однесуваат на постапката за разгледување и донесување на Буџетот.

(2) Планот за начинот и времетраењето на расправата по предлогот за изменување и дополнување на буџетот го подготвува претседателот на Собранието, по претходна консултација со претседателот на матичното работно тело. Планот подготвен од претседателот на Собранието се усогласува на посебна координација.

Член 196

Ако предлогот за изменување и дополнување на Буџетот, Владата го поднесе до Собранието по 1 јули, постапката за негово разгледување и донесување е скратена и трае вкупно 14 дена.

Член 197

(1) По предлогот за изменување и дополнување на буџетот, матичното работно тело одржува општ претрес во траење најмногу три дена.

(2) Образложение на предлогот за изменување и дополнување на Буџетот дава претставникот на Владата, во траење од 30 минути.

(3) Пратеник во општиот претрес може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на Владата во општиот претрес може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

Член 198

(1) Амандман на предлогот за изменување и дополнување на буџетот може да се поднесе најдоцна три дена пред денот определен за одржување на седницата на матичното работно тело. За поднесувањето на амандманите соодветно се применува членот 157 од овој деловник.

(2) Претресот по амандманите се води во матичното работно тело и трае најмногу шест дена.

(3) Пратеник во претрес по амандман може да говори само еднаш во траење од 10 минути. Претставникот на Владата за прифатливоста на амандман може да говори само еднаш во траење од пет минути.

(4) Подносителот на амандманот може да даде образложение и да говори по амандманот само еднаш во траење од 15 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници, само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот само еднаш во траење од 15 минути.

(5) Претресот и гласањето по амандманите се врши соодветно со членот 160 од овој деловник.

(6) Ако претресот по амандманите во матичното работно тело не заврши во рокот предвиден од ставот (2) на овој член, претресот по останатите амандмани продолжува во наредниот ден (дополнителен рок).

(7) Планот за начинот и времетраењето на претресот по останатите амандмани го подготвува претседателот на матичното работно тело по претходна консултација со координаторите на пратеничките групи. Времето се распределува одделно за секој од останатите амандмани, а го опфаќа и времето за произнесување на претставникот на Владата за прифатливоста на амандманот.

(8) Ако претресот по амандманите не заврши и во дополнителниот рок, матичното работно тело наредниот ден гласа за секој останат амандман поединечно без претрес, најдоцна до 24:00 часот.

(9) По завршувањето на претресот по амандманите матичното работно тело е должно да поднесе извештај до претседателот на Собранието, потпишан од претседателот, односно претседавачот со седницата, кој го доставува до пратениците и до Владата.

Член 199

(1) Владата подготвува дополнет предлог за изменување и дополнување на буџетот. Дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџетот претставува нов интегрален текст во кој Владата ги вградила амандманите со кои се согласила и потребните изменувања и дополнувања на предлог за изменување и дополнување на буџетот. Кон дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџетот се доставува и образложение.

(2) На дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџетот амандмани можат да се поднесат најдоцна во рок од три дена пред денот определен за одржување на седницата на Собранието, само на оние делови кои во дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџетот се изменети. Амандмани можат да поднесат секој пратеник, пратеничка група и Владата.

(3) За претресот и гласањето по амандманите на дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџет соодветно се применува членот 163 од овој деловник.

Член 200

Претресот по предлогот за изменување и дополнување на буџетот, односно по дополнетиот предлог за изменување и дополнување на буџетот на седница на Собрание трае најмногу три дена. Пратеникот во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на Владата може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

Член 201

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на постапката за донесување на закон, соодветно се применуваат и во постапката за донесување на Буџетот на Република Северна Македонија и на Завршната сметка на Буџетот.

17. Постапка за донесување на Деловник на Собранието и на други прописи и општи акти и материјали

17.1. Деловник на Собранието

Член 202

(1) Предлог на деловник на Собранието може да поднесе секој пратеник и матично работно тело.

(2) Во постапката за донесување на деловник на Собранието соодветно се применуваат одредбите што се однесуваат на поднесување и претресување на предлогот на закон.

17.2. Декларации, резолуции, одлуки и препораки

Член 203

(1) Со декларација се изразува општиот став на Собранието по прашања од општо политичко значење.

(2) Со резолуција Собранието укажува на состојбата, проблемите и мерките што треба да се преземат во одредена област.

(3) Со препорака Собранието дава насоки за надминување на тековните состојби во одредена област.

Член 204

(1) Право да предлага донесување на декларации, резолуции, одлуки, препораки и други општи акти има секој пратеник, пратеничка група, работно тело и Владата.

(2) Во постапката за донесување на декларации, резолуции, одлуки, препораки и други општи акти, соодветно се применуваат одредбите од овој деловник што се однесуваат на предлогот на закон во второ читање, со тоа што е задолжителна општа расправа.

17.3. Претресување на анализи, извештаи, информации и други материјали

Член 205

(1) Собранието може да претресува анализи, извештаи, информации и други материјали што се доставени од Владата и други овластени предлагачи.

(2) Собранието може да претресува и информации доставени од Владата до пратеникот по негово барање, доколку пратеникот тоа го предложи.

(3) Претресот по материјалите од ставовите (1) и (2) на овој член, по правило, завршува со донесување на заклучок.

18. Потврдување и давање согласност на статутите и други општи акти

Член 206

(1) Статутите и другите општи акти за кои врз основа на закон Собранието е надлежно да ги потврдува или да дава согласност, претседателот на Собранието ги доставува до Законодавно-правната комисија и до матичното работно тело, а пратениците ги известува дека се примени и дека се наоѓаат во Документацијата на Собранието.

(2) Статутите и другите општи акти се доставуваат и до Владата, која по нив дава мислење во рок од 30 дена од денот на приемот.

Член 207

(1) Усогласените забелешки на матичните работни тела по статутот, односно другиот општ акт, Законодавно-правната комисија ги доставува до подносителот и определува рок во кој треба да се изјасни по забелешките.

(2) Кога матичните работни тела и Законодавно-правната комисија по приемот на статутот, односно другиот општ акт, ќе утврдат дека подносителот постапил по забелешките во рок од 30 дена од приемот на актот, на Собранието му поднесуваат извештај и предлог на одлука за потврдување, односно за давање согласност на актот.

(3) Кога матичното работно тело и Законодавно-правната комисија ќе утврдат дека подносителот на статутот, односно другиот општ акт не постапил по забелешките, за тоа на Собранието му поднесуваат извештај.

19. Постапка за ратификација на меѓународни договори

Член 208

(1) Ратификација на меѓународен договор се врши со закон.

(2) Предлог на закон за ратификација на меѓународни договори поднесува Владата.

(3) Постапка за донесување на законот за ратификација на меѓународен договор, поведува Владата со поднесување на предлог на закон за ратификација.

(4) Предлогот на законот за ратификација на меѓународниот договор го содржи текстот на меѓународниот договор чија ратификација се предлага.

(5) Образложението на предлогот на законот за ратификација на меѓународен договор содржи уставна основа, причините поради кои се предлага ратификацијата на меѓународниот договор, оценка за тоа дали меѓународниот договор бара донесување на нови или измена на важечките закони, како и оценка за потребата од ангажирање финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија за спроведувањето на меѓународниот договор.

Член 209

(1) Одредбите од овој деловник што се однесуваат на постапката за претресување на предлогот на закон по итна постапка, соодветно се применуваат и во постапката за претресување на предлогот на законот за ратификација на меѓународниот договор.

(2) На текстот на меѓународниот договор не се вршат изменувања и дополнувања.

Член 210

Законите за ратификација на меѓународните договори и изворниот текст на меѓународните договори се објавуваат во посебен дел на „Службен весник на Република Северна Македонија” - Меѓународни договори.

20. Постапка по граѓанска иницијатива на државно ниво

Член 211

(1) Претседателот на Собранието, по добивањето на предлогот за покренување на граѓанска иницијатива за донесување закон, за распишување референдум на државно ниво и за поднесување предлог за пристапување кон измена на Уставот на Република Северна Македонија, веднаш ја доставува до претседателот на Законодавно-правната комисија и до претседателот на матичното работно тело.

(2) Законодавно-правната комисија и матичното работно тело во рок од два работни дена до претседателот на Собранието доставуваат мислење за уредноста на иницијативата.

Член 212

(1) Ако се утврди дека иницијативата е уредна, претседателот на Собранието за тоа го известува овластениот предлагач, во рок од три дена од добивањето на мислењето од работните тела.

(2) Ако се утврди дека иницијативата е неуредна, претседателот на Собранието, од добивањето на мислењето од работните тела, прашањето во врска со иницијативата го става на дневен ред на првата наредна седница на Собранието, како прва точка на дневниот ред, за која се гласа истиот ден - најдоцна до 24:00 часот.

(3) Собранието со заклучок утврдува дали иницијативата е уредна.

(4) Претседателот на Собранието го известува овластениот предлагач за заклучокот на Собранието во рок од три дена.

XII. ПАРЛАМЕНТАРЕН НАДЗОР

Член 213

(1) Со надзорната расправа, Собранието врши политичка контрола и надзор над Владата. Надзорната расправа се одржува со цел да се добијат информации и стручни мислења за прашањата од делокруг на матичното работно тело во врска со утврдувањето и спроведувањето на политиката, извршувањето на законите и другите активности на Владата и на органите на државната управа.

(2) Надзорните расправи се одржуваат согласно со годишната проекција за одржување на надзорни расправи од членот 66 став (3) точка 2. од овој деловник.

(3) Надзорната расправа ја спроведува матичното работно тело, кое може на седница да покани овластени претставници на Владата или на органите на државната управа и да побара од нив информации и појаснувања што се предмет на надзорната расправа.

(4) На надзорната расправа можат да бидат поканети и други лица кои можат да дадат информации за прашањата што се предмет на надзорната расправа.

(5) Поканетите овластени претставници имаат обврска да присуствуваат на седницата на која ќе се одржи надзорната расправа.

(6) На посебно место на веб-страницата на Собранието се објавува овластениот претставник кој нема да присуствува на надзорната расправа, а бил навремено известен за нејзиното одржување и поканет на истата. За неговото отсуство од надзорната расправа се известува институцијата каде овластениот претставник ја извршува функцијата, односно е вработен.

(7) За одржувањето на надзорната расправа, претседателот на работното тело го известува претседателот на Собранието. Претседателот на Собранието за одржувањето на надзорната расправа писмено ја известува Владата. Со известувањето претседателот на Собранието ќе побара Владата да определи овластен претставник (претставници) за прашањата што се предмет на надзорната расправа.

(8) Претседателот на матичното работно тело, овластениот претставник на Владата или на органите на државната управа, писмено го поканува на седницата на работното тело на која ќе се одржи надзорната расправа и го известува за прашањето кое е предмет на расправата и може од него да побара информациите, мислењата и ставовите да ги достави и во писмена форма најдоцна три дена пред денот на одржувањето на седницата на телото.

(9) Средства за одржување на надзорни расправи се обезбедуваат од средствата на Собранието предвидени во Буџетот на Република Северна Македонија.

(10) За одржувањето на надзорната расправа јавноста се информира преку веб-страницата на Собранието и Собранискиот канал. За надзорната расправа се обезбедува директен пренос преку Собранискиот канал, доколку во исто време не се одржува седница на Собранието или седница од членот 189 став (4) од овој деловник.

Член 214

(1) Иницијатива за одржување на надзорна расправа може да покрене еден член од матичното работно тело. Иницијативата се покренува во писмена форма до претседателот на матичното работно тело.

(2) Претседателот на матичното работно тело е должен иницијативата да ја стави како прва точка на дневниот ред на првата наредна седница на матичното работно тело.

(3) Наредната седница на матичното работно тело се одржува во рок од 10 работни дена од денот на поднесувањето на писмената иницијатива за одржување на надзорната расправа. Матичното работно тело е должно да ја разгледа иницијатива и да донесе одлука по истата.

(4) За одржување на надзорна расправа работното тело одлучува со мнозинство гласови од присутниот број членови, а најмалку со една третина од вкупниот број членови. Надзорната расправа се одржува во рок од 15 работни дена од денот на одлучувањето.

(5) Доколку 15 пратеници во писмена форма побараат одржување на надзорна расправа, преку претседателот на Собранието до претседателот на работното тело, тогаш претседателот на работното тело е должен веднаш да свика нејзино одржување.

(6) Претседателот на Собранието со потпретседателите и координаторите на пратеничките групи може до претседателот и членовите на работното тело да даде препорака за одржување на определени надзорни расправи.

Член 215

(1) Претседателот на матичното работно тело кое ја спроведува надзорната расправа задолжително се консултира со членовите или замениците на матичното работно тело при избор на овластени претставници.

(2) Право на предлагањето на овластени претставници кои можат да бидат поканети на надзорната расправа имаат членовите на матичното работно тело.

(3) По добиените предлози од членовите на матичното работно тело претседателот утврдува листа на претставници врз основа на добиените предлози.

(4) Редослед на сослушување на исказите на претставниците се утврдува на начин кој ќе обезбеди рамномерен сооднос меѓу мнозинството и опозицијата.

Член 216

(1) Во текот на надзорната расправа, членовите на матичното работно тело и пратеници кои не се членови на матичното работно тело можат да поставуваат прашања на овластените претставници на Владата или на органите на државната управа поканети на расправата, само во врска со прашањето кое е предмет на расправата.

(2) Во текот на надзорната расправа, со повиканите лица кои ги обезбедуваат информациите може да се води дискусија само ако е неопходно да се усогласат или појаснат конкретни прашања и факти.

(3) Матичното работно тело одлучува за времетраењето на расправата при што се обезбедува учество на секој член на матичното работно тело во расправата.

(4) Овластениот претставник во текот на надзорната расправа има право на излагање пред матичното работно тело во времетраење до пет минути по однос на темата која е предмет на надзорна расправа.

(5) По излагањето на овластениот претставник прашања може да се поставуваат во времетраење од најмногу 10 минути од страна на лицата утврдени во ставот (1) на овој член, само за темата која е предмет на надзорната расправа.

(6) Овластениот претставник има право на одговор на поставеното прашање во времетраење од 15 минути.

(7) Во текот на надзорната расправа прашање може да се постави во времетраење од три минути. Одговорот на прашањето може да трае најмногу до шест минути.

Член 217

(1) Надзорната расправа се снима фонографски, се водат стенографски белешки и за истата се води записник. Составен дел на записникот се стенографските белешки од седницата.

(2) Работното тело до Собранието доставува извештај за одржаната надзорна расправа во кој е внесена суштината на излагањата, а може да предложи и заклучоци и препораки, кои се доставуваат и до Владата на Република Северна Македонија.

(3) Извештајот со заклучоците и препораките од надзорната расправа се објавуваат на веб-страницата на Собранието, но не подоцна од 15 дена од завршувањето на расправата.

ХИИ. ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА НА УСТАВОТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. Предлог за пристапување кон измена на Уставот

Член 218

Предлог за пристапување кон измена на Уставот на Република Северна Македонија можат да поднесат претседателот на Републиката, Владата, најмалку 30 пратеници или 150.000 граѓани.

Член 219

Предлогот за пристапување кон измена на Уставот содржи конкретни насоки за изменување и дополнување на Уставот и образложение за причините поради кои се предлага изменување и дополнување на Уставот.

Член 220

Предлогот за пристапување кон измена на Уставот, претседателот на Собранието го доставува до пратениците, претседателот на Републиката и до Владата, кога тие не се подносителите на предлогот.

Член 221

(1) Претресот по предлогот за пристапување кон измена на Уставот во Комисијата за уставни прашања може да трае најмногу 10 работни дена. Член на Комисијата за уставни прашања и пратеник во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од

вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(2) По предлогот за пристапување кон измена на Уставот на седницата на Собранието се води претрес во целина кој може да трае најмногу 10 работни дена. Пратеник во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(3) Одлуката за пристапување кон измена на Уставот, Собранието ја донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(4) По донесувањето на одлука за пристапување кон измена на Уставот, Собранието со заклучок утврдува рок во кој подносителот на предлогот за пристапување кон измена на Уставот изготвува текст на нацртот на амандманите на Уставот.

2. Нацрт на амандмани на Уставот

Член 222

Текстот на нацртот на амандманите на Уставот со образложение, предлагачот го доставува до претседателот на Собранието, кој го доставува до пратениците, претседателот на Републиката и до Владата, кога не се предлагачи, најдоцна 30 дена пред одржувањето на седницата на Собранието.

Член 223

(1) Претресот во Комисијата за уставни прашања и во Законодавно-правната комисија може да трае најмногу три работни дена по текстот на нацртот на секој амандман одделно. Член на Комисијата за уставни прашања и на Законодавно-правната комисија и пратеник во текот на претресот може да говорат повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(2) Претресот во Собранието се води по текстот на нацртот на секој амандман одделно и може да се дадат мислења и предлози. Претресот може да трае најмногу три работни дена по текстот на нацртот на секој амандман одделно. Пратеник во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(3) Собранието со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, го утврдува нацртот на секој амандман на Уставот одделно.

(4) Нацртот на амандманите Собранието го става на јавна дискусија.

(5) Собранието определува рок за спроведување на јавната дискусија, начинот на објавувањето на нацртот на амандманите и рок во кој предлагачот како носител на јавната дискусија до Собранието поднесува извештај за резултатите од јавната дискусија и текст на предлогот на амандманите на Уставот.

3. Предлог на амандмани на Уставот

Член 224

Текстот на предлогот на амандманите на Уставот со образложението и извештајот за резултатите од јавната дискусија, предлагачот го доставува до претседателот на Собранието, кој го доставува до пратениците, претседателот на Републиката и до Владата, најдоцна 30 дена пред одржувањето на седницата на Собранието.

Член 225

(1) На текстот на предлогот на амандманите на Уставот, предлагачот, секој пратеник, работно тело и Владата кога не е предлагач, можат да поднесат амандмани најдоцна осум дена пред седницата на Собранието на која ќе се усвојуваат амандманите на Уставот.

(2) По исклучок амандмани на текстот на предлогот на амандманите на Уставот, предлагачот може да поднесе до заклучување на претресот, само заради усогласување на текстот на предлогот на амандманите, кои се измениле поради усвојување на некој амандман.

Член 226

Комисијата за уставни прашања и Законодавно-правната комисија по текстот на предлогот на секој амандман на Уставот водат општ претрес и претрес по текстот, кој може да трае најмногу три работни дена. Член на Комисијата за уставни прашања и на Законодавно-правната комисија и пратеник во текот на општиот претрес и во претресот по текстот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

Член 227

(1) На седница на Собранието по текстот на предлогот на секој амандман на Уставот се води општ претрес и претрес по текстот кој може да трае најмногу три работни дена. Пратеник во текот на општиот претрес и во претресот по текстот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути. Претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати, но не повеќе од 30 минути вкупно.

(2) Собранието се изјаснува одделно за секој амандман на текстот на предлогот на амандманите на Уставот, со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(3) Пратеникот во текот на претресот по амандман на текстот на предлогот на амандман на Уставот може да говори само еднаш во траење од 10 минути. Координатор на пратеничка група или еден пратеник определен од пратеничката група или од координаторот на пратеничката група во претрес по амандман може да говори само еднаш во траење од 15 минути. Претставникот на предлагачот може да говори само еднаш во траење од пет минути.

(4) Само подносителот на амандманот на текстот на предлогот на амандманот на Уставот може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути.

(5) Амандманите што ги поднел предлагачот и амандманите со кои тој се согласил се сметаат за составен дел на текстот на предлогот на амандманот на Уставот.

(6) Собранието со мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници го утврдува предлогот на секој амандман одделно.

4. Донесување и прогласување на амандманите на Уставот

Член 228

(1) Амандманите за измена на Уставот се донесуваат со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(2) Одлуката за измена на Преамбулата, членовите за локалната самоуправа, членот 131, која било одредба што се однесува на правата на припадниците на заедниците, вклучувајќи ги особено членовите 7, 8, 9, 19, 48, 56, 69, 77, 78, 86, 104 и 109, како и одлука за додавање на која било нова одредба која се однесува на предметот на тие одредби и тие членови, Собранието ја донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници во кое мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците што не се мнозинство во Република Северна Македонија.

Член 229

Собранието донесува одлука за прогласување на амандманите на Уставот со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

5. Постапка за донесување на уставен закон за спроведување на Уставот

Член 230

(1) Право да предлага донесување на уставен закон за спроведување на Уставот има претседателот на Републиката, Владата или најмалку 30 пратеници.

(2) Одредбите од овој деловник што се однесуваат на поднесување и претресување на закон во второ читање соодветно се применуваат и во постапката за донесување на уставен закон.

(3) Уставниот закон се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(4) Собранието донесува одлука за прогласување на уставниот закон со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

XIV. ПРЕДЛОГ ЗА ПОКРЕНУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА РЕПУБЛИКАТА

Член 231

(1) Предлог за покренување постапка за утврдување одговорност на претседателот на Републиката, можат да поднесат најмалку 30 пратеници.

(2) Предлогот од ставот (1) на овој член содржи образложение за причините заради кои се покренува постапка, опис и докази за дејствијата со кои претседателот на Републиката ги прекршил Уставот и законите во вршењето на своите права и должности.

(3) Ако предлогот не е подготвен согласно со ставот (2) на овој член претседателот на Собранието, пред да го достави до пратениците, ќе побара од предлагачот да го усогласи во рок од пет дена.

(4) Предлогот од ставот (1) на овој член претседателот на Собранието веднаш го доставува до пратениците и до претседателот на Републиката.

Член 232

(1) Собранието во рок од пет дена од денот на доставувањето на предлогот, основа комисија за оценување на основаноста на предлогот.

(2) Комисијата има претседател и 10 члена, кои на предлог од Комисијата за прашања на изборите и именувањата, ги избира Собранието, при што се обезбедува соодветна застапеност на пратениците од пратеничките групи и пратеници кои не се организирани во пратенички групи.

(3) Комисијата во рок од седум дена од денот на основањето поднесува извештај до Собранието.

Член 233

(1) Претседателот на Собранието веднаш го известува претседателот на Републиката за основањето на комисијата од членот 232 од овој деловник.

(2) Претседателот на Републиката до Комисијата, може да достави писмено изјаснување за наодите од предлогот за покренување постапка за утврдување на одговорност.

Член 234

Извештајот од Комисијата претседателот на Собранието веднаш го доставува до пратениците и до претседателот на Републиката и свикува посебна седница на Собранието што ќе се одржи најдоцна седум дена од денот на доставувањето на извештајот.

Член 235

(1) По предлогот од членот 231 став (1) од овој деловник и по извештајот на Комисијата, Собранието води претрес.

(2) Право да го образложи предлогот има еден од пратениците кои го поднеле предлогот.

(3) Право да го образложи извештајот на Комисијата има претседателот или член на Комисијата.

(4) Претседателот на Републиката може, на седницата писмено или усно, да се изјасни по наодите од предлогот и по извештајот на Комисијата.

Член 236

(1) Собранието одлучува за покренување постапка за утврдување одговорност на претседателот на Републиката со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

(2) Одлуката за покренување постапка за утврдување одговорност на претседателот на Републиката, претседателот на Собранието веднаш ја доставува до Уставниот суд на Република Северна Македонија и до претседателот на Републиката.

XV. ОДНОСИ СО ВЛАДАТА

Член 237

(1) Владата во Собранието ја претставува претседателот на Владата.

(2) Претставниците кои Владата ги определила во Собранието и во работните тела, учествуваат во работата на Собранието и на работните тела и ги изнесуваат ставовите на Владата.

Член 238

Поверениците кои Владата ги определила присуствуваат на седница на работното тело и даваат известувања и објаснувања за прашањата од дневниот ред.

Член 239

Собранието врши политичка контрола и надзор над Владата, на начин и по постапка утврдени со Уставот и со овој деловник.

1. Прашање за доверба на Владата

Член 240

(1) Прашање за доверба на Владата можат да постават најмалку 20 пратеници. Прашањето за доверба на Владата се поднесува во писмена форма и мора да биде образложено.

(2) Прашање за доверба на Владата може да постави и претседателот на Владата во писмена форма или усно на седницата на Собранието.

(3) Прашањето за доверба на Владата, претседателот на Собранието веднаш, но не подоцна од три дена од денот на приемот на прашањето, го доставува до пратениците, Владата и претседателот на Републиката, а кога прашањето за доверба на Владата претседателот на Владата го поставува усно на седницата на Собранието, претседателот на Собранието веднаш го известува претседателот на Републиката.

(4) Прашањето за доверба на Владата може да се повлече до почетокот на седницата на Собранието, на која ќе се расправа по прашањето за доверба на Владата.

(5) На седницата за пратенички прашања не може да се постави прашање за доверба на Владата усно од претседателот на Владата.

Член 241

(1) За поставеното прашање за доверба на Владата, претседателот на Собранието веднаш свикува седница. Седницата се одржува третиот ден од денот на поставувањето на прашањето за доверба на Владата.

(2) Рокот од ставот (1) на овој член почнува да тече наредниот ден од денот на поставувањето на прашањето за доверба на Владата.

Член 242

(1) По поставеното прашање за доверба на Владата се води претрес.

(2) Право да го образложи прашањето за доверба на Владата има еден од пратениците, кои го поставиле прашањето во траење од најмногу 30 минути.

(3) Редоследот на пратениците по пратенички групи и пратеници кои не се организирани во пратеничка група, а кои ќе учествуваат во претресот се определува во договор на претседателот на Собранието со координаторите на пратеничките групи пред почетокот на седницата.

(4) Пратеникот во текот на претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 15 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 20 минути.

Член 243

(1) Собранието гласа за недоверба на Владата пред истекот на третиот ден од денот на поставувањето на прашањето за доверба. Претседателот на Владата и пред гласањето има право да му се обрати на Собранието.

(2) Во случај кога прашањето за доверба на Владата го поставува претседателот на Владата усно на седницата на Собранието, Собранието гласа за доверба на Владата на истата седница, без расправа.

Член 244

(1) Ако на Владата и е изгласана недоверба, претседателот на Владата до Собранието, поднесува оставка во рок од 24 часа од изгласувањето на недовербата.

(2) За изгласаната недоверба на Владата и за поднесената оставка, претседателот на Собранието веднаш го известува претседателот на Републиката.

2. Оставка на Владата

Член 245

- (1) Владата, претседателот на Владата или член на Владата можат да поднесат оставка.
- (2) Оставката на Владата или на претседателот на Владата, се поднесува до претседателот на Собранието во писмена форма и може да се образложи.
- (3) Оставката на член на Владата до претседателот на Собранието се поднесува преку претседателот на Владата.
- (4) Оставката на Владата или на претседателот на Владата, претседателот на Собранието веднаш ја доставува до пратениците и до претседателот на Републиката.
- (5) Оставката на член на Владата, претседателот на Собранието веднаш ја доставува до пратениците.

Член 246

Собранието на првата наредна седница, без претрес, констатира дека на претседателот на Владата, на Владата или на член на Владата, мандатот им престанува на денот на одржувањето на седницата.

3. Разрешување

Член 247

- (1) Предлогот за разрешување на член на Владата, претседателот на Владата го поднесува во писмена форма до претседателот на Собранието и може да го образложи.
- (2) По предлогот за разрешување на член на Владата, Собранието одлучува на првата наредна седница.
- (3) По предлогот за разрешување на член на Владата се отвора претрес. Претресот трае најмногу два дена.
- (4) Кога претседателот на Владата со предлогот ќе предложи разрешување на повеќе членови на Владата, а помалку од една третина од членовите на Владата, Собранието води единствен претрес. Претресот трае најмногу два работни дена.
- (5) Членот на Владата за кого е поднесен предлог за разрешување може да се изјасни по предлогот во траење од 15 минути.
- (6) Постапката по предлогот за разрешување на член/членови на Владата се применува и за предлогот за разрешување на заменик на министер (заменици на министри).

Член 248

- (1) Предлогот на претседателот на Владата за разрешување на повеќе од една третина од членовите на Владата се доставува до претседателот на Собранието.
- (2) За предлогот од ставот (1) на овој член Собранието одлучува како за избор на нова Влада.

XVI. БУЏЕТ НА СОБРАНИЕТО

Член 249

- (1) Средствата за работа на Собранието се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија.
- (2) Со користењето, распределбата и намената на средствата за работа обезбедени во разделот на Буџетот наменет за Собранието, Собранието располага самостојно.
- (3) Обезбедувањето на средствата за работа на Собранието и нивното користење, распределбата и намената се врши согласно со закон.

XVII. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА НА СОБРАНИЕТО

Член 250

(1) Собранието, за остварување на меѓународната соработка, основа постојани делегации во меѓународните парламентарни собранија, чијшто член, односно придружен член е Собранието, пратенички групи за соработка со други парламенти, а може да основа и мешовити работни тела со други парламенти, меѓународни парламентарни организации и институции, повремени делегации и други облици за соработка.

(2) Делегациите, работните тела, пратеничките групи за соработка, мешовитите работни тела и пратениците, за остварената меѓународна активност поднесуваат извештај до претседателот на Собранието, кој го доставува до пратениците, а по потреба и до други државни органи и институции.

Член 251

Планирањето на меѓународната соработка на Собранието се остварува во рамките на календарските активности на организациите и институциите во кои членува или со кои соработува Собранието, како и врз основа на изразените и усогласените интереси за билатерална соработка.

XVIII. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СОБРАНИЕТО

Член 252

Собранието обезбедува информирање на јавноста за работата на Собранието и на работните тела, како и на постојаните делегации во меѓународните организации.

Член 253

Граѓаните на Република Северна Македонија можат да ги следат седниците на Собранието и на работните тела од галериите, во согласност со прописите за внатрешниот ред на Собранието.

Член 254

Претставниците на средствата за јавно информирање, согласно со прописите за внатрешниот ред на Собранието, можат да присуствуваат на седниците на Собранието и на седниците на работните тела заради известување на јавноста за нивната работа.

Член 255

На претставниците на средствата за јавно информирање им се ставаат на располагање актите што ги разгледува и донесува Собранието, информативните и документационите материјали за прашањата што се разгледуваат во Собранието и во работните тела, извештаите за работата на работните тела и записниците од седниците, освен ако Собранието, односно работното тело одлучило одделно прашање да се разгледува без присуство на претставниците на средствата за јавно информирање.

Член 256

Начинот на остварување на правата, должностите и одговорноста на претставниците на средствата за јавно информирање во Собранието, се уредува со акт што го донесува претседателот на Собранието.

Член 257

Собранието и надлежните работни тела можат да одлучат предлогот на законот или друг општ акт кој се претресува во Собранието, а кој е од посебен интерес за јавноста, да се објави преку печатот или во посебна публикација.

Член 258

Собранието и работните тела можат да одлучат, заради известување на јавноста за работата на Собранието, да се даде соопштение за средствата за јавно информирање по седницата на Собранието или на работното тело што е одржана без присуство на јавноста, односно без присуство на претставници на средствата за јавно информирање, како и во други случаи кога за тоа ќе одлучи Собранието или работното тело.

Член 259

Конференција за печат во врска со работата на Собранието се одржува кога за тоа ќе одлучи претседателот на Собранието, пратеничка група, работно тело или шефот на делегацијата која престојувала во странство, кои определуваат и претставник кој ќе ја одржи конференцијата за печатот.

Член 260

(1) Собранието има веб-страница, на која се внесуваат општи податоци за Собранието, работните тела, претседателот на Собранието, пратениците, пратеничките групи, делегациите на Собранието, донесените закони, седниците и другите активности на Собранието, за Службата на Собранието и други податоци поврзани со организацијата и работата на Собранието.

(2) Директни преноси од седниците на Собранието, директни преноси и снимки од седниците на работните тела и на другите тела на Собранието, се емитуваат на Собранискиот канал. На Собранискиот канал може да се емитуваат меѓународни активности, официјални државни посети и средби на претседателот на Собранието и на постојаните делегации во меѓународните парламентарни собранија, повремени делегации на Собранието и пратеничките групи за соработка со другите парламенти, свечени настани кои се одржуваат во Собранието и конференции, културни и други настани кои се одржуваат во Собранието или настани кои се под покровителство на Собранието.

Член 261

(1) Заради известување за работата на Собранието, во Собранието се издава гласило и други публикации.

(2) Гласилото се доставува до сите пратеници во Собранието и се става на веб-страницата на Собранието.

XIX. СЛУЖБА НА СОБРАНИЕТО

Член 262

(1) Стручните и другите работи за потребите на Собранието, работните тела и пратениците ги врши Службата на Собранието (во натамошниот текст: Службата).

(2) Организацијата и задачите на Службата се уредува со закон.

(3) Со Службата раководи генералниот секретар на Собранието.

Член 263

(1) Одржувањето на редот во зградата на Собранието и во просториите во кои работи Собранието го обезбедува посебна служба на Собранието. Организацијата и задачите на Службата за обезбедување на Собранието се уредува со закон.

(2) Овластените службени лица на органите на државната управа не можат без одобрение од претседателот на Собранието да имаат пристап во просториите од ставот (1) на овој член, ниту да преземаат мерки спрема пратениците, работниците во Службата и спрема други граѓани.

(3) Носење оружје во зградата на Собранието не е дозволено, освен за лицата овластени за одржување на редот во зградата на Собранието.

XX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 264

Со започнувањето на примената на овој Деловник, престанува да важи Деловникот на Собранието на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија” број 91/2008, 119/10 и 23/13 и „Службен весник на Република Северна Македонија” број 152/19).

Член 265

Овој деловник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од наредниот состав на Собранието на Република Северна Македонија.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08-6027/1
20 ноември 2023 година
Скопје

Претседател на Собранието
на Република Северна
Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.